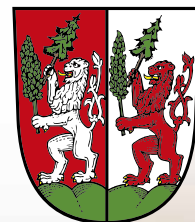

Bělohradské listy

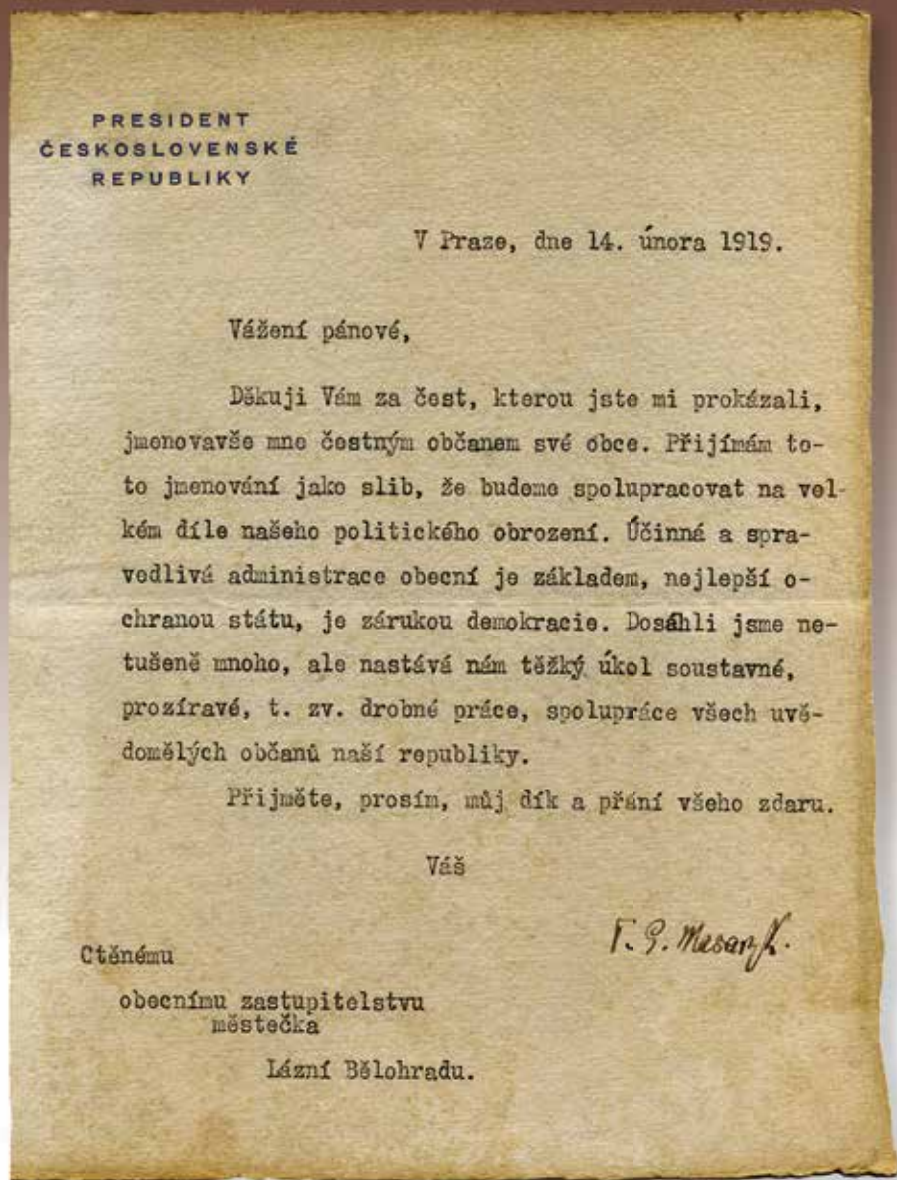
Vydáno 26. 10. 2018 • Ročník XVIII • Cena 16 Kč

5 / 2018

Objektivem Bělohradských listů

Dopis T. G. M.

Při hledání historických podkladů ke stému výročí republiky na mě vykoukl dopis adresovaný obecnímu zastupitelstvu městečka Lázně Bělohradu. Šlo o poděkování za udělení čestného občanství. Podepsán T. G. Masaryk.

Prezident osvoboditel, napadlo mě, velká osobnost. Kromě poděkování píše o tom, co je zárukou demokracie, a o nutnosti soustavné, prozíravé tzv. drobné práce a spolupráce uvědomělých občanů naší republiky.

Dopis vznikl v době, kdy náš nově vzniklý stát byl hospodářsky i lidsky rozvrácen po 1. světové válce, ale morálka občanů byla na vysoké úrovni. Uvědomil jsem si, že dnes je to přesně naopak. Stát je relativně zabezpečen a občanům se daří vcelku dobře, ale morálka je často na velmi slabé úrovni.

Masaryk s mnoha dalšími budovateli státu a jejich následovníky byli vzorem čestnosti, veřejné služby a zárukou demokracie. Před sto lety to byla doba velkých mužů, ze kterých se staly vzory pro celé další století.

Současně se jmenováním Masaryka čestným občanem města, bylo i Velké náměstí přejmenováno jeho jménem.

Bohužel jsme, jací jsme. Již za necelých dvacet let se za okupace náměstí vrátilo k prapůvodnímu názvu Velké, pak bylo nakrátko opět Masarykovým, aby poté nadlouho získalo název náměstí Rudé armády. Ani to však nebylo jeho poslední pojmenování. Po roce 1989 získalo název náměstí K. V. Raise a Masarykovo jméno dostala jedna z hlavních ulic města.

Podle mě to svědčí o tom, že celých sto let se pohybujeme od zdi ke zdi.

Není to tak všude. Před lety jsem procházel ulicemi Londýna a všiml jsem si, že se ulice jmenují již stovky let stále stejně. Uprostřed vozovky stojí socha nějakého generála z búrské války, překáží dopravě, ale nikdo ji nedá ani na stranu, natož aby ji zlikvidoval. Něco pro nás udělal, je a bude pro nás vzorem. Tečka.

Neměli bychom na naše vzory zapomínat, ale zůstat jim věrni? Hlavně bychom se měli snažit, aby vznikaly vzory současně. Především politická a společenská reprezentace, ke které budou vzhlížet další generace pro jejich rozhled, morální kvalitu a osobní nasazení.

Máme takové lidi?

Ladislav Stuchlík

2 OBJEKTIVEM BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ

3 FEJETON
(LADISLAV STUHLÍK)

4 ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

5 STAROSTA ODPOVÍDÁ
(PAVEL ŠUBR)

6-7 HODNOCENÍ
VOLEBNÍHO OBDOBÍ 2014 - 2018
(PAVEL ŠUBR)

8 VYZNÁNÍ MILOVANÉMU KRAJI,
VYZNÁNÍ BĚLOHRADU
(HANA FRIEDRICHOVÁ)

9 DĚTSKÁ ZDRAVOTNÍ SESTRA
ZDEŇKA SLEZÁKOVÁ
A PORODNÍ BÁBA
MARIE PLESKAČOVÁ
(LADISLAV STUHLÍK)

9 SLAVNOSTI JABLEK A CIBULE

10-13 BĚLOHRADSKO
A 1. SVĚTOVÁ VÁLKA
(JAN ČEČETKA)

14-15 POZDRAV Z JAPONSKA
(EDUARD ČELIŠ)

16-17 ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU
KREJČÍ
(JAROSLAV VOVES)

18-19 UDÁLOSTI – ZAJÍMAVOSTI

20 ANETA FINKOVÁ,
KLÁRA LAMIOVÁ,
NORA A VALÉRIE KORDÍKOVY
(JAROSLAV VOVES)

21 ZA KAŽDÉHO POČASÍ
SE MUSÍ ZÁVODIT
(JAROSLAV VOVES)

22-23 HISTORICKÉ FOTKY Z BĚLOHRADSKA

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE
STRANA 1 / JAROSLAV VOVES
DO ŠKOLY
STRANA 24 / LADISLAV STUHLÍK
PODZIM V BĚLOHRADĚ

DALŠÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ VYJDE
21. 12. 2018

Bělohradské listy
periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad
Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník
Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš,
Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová,
Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr,
Jaroslav Voves.
Povoleno MK ČR pod č. E 10901
ISSN 2533-8005
Adresa: Město Lázně Bělohrad
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad
Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484
E-mail: mks@lazne-belohrad.cz
Grafika, sazba a tisk:
Tiskárna ARPA, Kotkova 792, Dvůr Králové nad Labem

VÝSLEDKY VOLEB DO OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA

5. - 6. 10. 2018

VÝSLEDKY STRAN

NÁZEV	HLASY		POČET MANDÁTŮ
	abs.	v %	
Starostové a nezávislí	8 441	34,84	6
SNK BĚLOHRADSKO	7 624	31,47	5
Bělohradští patrioti	2 215	9,14	1
VÝCHODOČEŠI	2 057	8,49	1
Křesť. demokr. unie - Čs. str. lid.	1 533	6,33	1
Srdcem pro Bělohrad s TOP 09	1 437	5,93	1
Komunistická str.Čech a Moravy	920	3,8	0

ZVOLENÍ ČLENOVÉ ZASTUPITELSTVA

PŘÍJMENÍ, JMÉNO, TITULY	NAVRHUJÍCÍ STRANA	HLASY
Šubr Pavel Ing.	STAN	919
Bičičtě Jiří	SNK	827
Pavlásek Jan	STAN	760
Kuželová Alena DiS.	SNK	670
Finková Kristýna Mgr.	STAN	656
Kalfus Radim Ing.	STAN	625
Stuchlík Ladislav	STAN	622
Lámr Vojtěch Bc.	SNK	593
Schánilec Antonín	STAN	592
Wagenknecht Jiří Ing.	SNK	547
Trávník Ondřej Ing.	SNK	537
Bičičtě Martin MUDr.	KDU-ČSL	403
Košťálová Jitka Ing.	VČ	375
Matouš Vlastimil	TOP 09	268
Flégl Jan	BP	241

foto: Petr Laušman

VÝSLEDKY DALŠÍCH JEDNOTLIVCŮ

PŘÍJMENÍ, JMÉNO, TITULY	NAVRHUJÍCÍ STRANA	HLASY	PŘÍJMENÍ, JMÉNO, TITULY	NAVRHUJÍCÍ STRANA	HLASY	PŘÍJMENÍ, JMÉNO, TITULY	NAVRHUJÍCÍ STRANA	HLASY
Ulver Jiří Ing.	STAN	560	Volák Jan	BP	156	Křeček Josef	VČ	71
Plecháč Gustav	STAN	548	Flégllová Danuše Mgr.	BP	147	Klazar Josef	KDU-ČSL	69
Houfek Karel Ing.	SNK	544	Čížková Petra MUDr.	KDU-ČSL	147	Modráčková Žaneta	KSČM	65
Černý Oto	SNK	495	Velich Oldřich Mgr.	VČ	147	Hoška Petr	TOP 09	64
Menčík Martin Mgr.	STAN	485	Dědic Jiří	BP	137	Rýdl Daniel	TOP 09	62
Šulc Milan	STAN	484	Demlová Kateřina Ing.	VČ	137	Kopecká Jitka	KSČM	60
Kyzlink Vratislav	SNK	477	Bajer Petr	BP	136	Friedrichová Alena Bc.	VČ	60
Feixová Jana	SNK	474	Dlab Vlastimil	KSČM	135	Labíková Barbora	TOP 09	60
Kieč Bohdan	SNK	469	Dědic Pavel	BP	127	Reumannová Daniela Ing.	KDU-ČSL	59
Vaníček Tomáš Mgr.	STAN	457	Šturma Jiří	BP	121	Dlabová Renata	KSČM	57
Kulhánková Dagmar Mgr.	STAN	455	Stránská Simona	VČ	114	Fejfarová Lenka	KSČM	56
Kluz Milan	SNK	454	Štěpánková Pavlína Ing.	TOP 09	109	Horáček Jan	VČ	56
Kosina Tomáš MUDr.	SNK	451	Hoška Stanislav	BP	108	Kunčíková Jaroslava	KSČM	53
Hoška Lubomír	STAN	443	Simon Filip Mgr. et Mgr. Bc.	TOP 09	105	Svatá Alena	KSČM	52
Klusoň Jakub	STAN	426	Jelínková Miroslava Ing.	TOP 09	101	Barešová Anežka Mgr.	KDU-ČSL	52
Tůma Tomáš	STAN	409	Fejfar Jaroslav Ing.	KSČM	99	Bajer Ondřej	TOP 09	52
Záňová Jitka	SNK	389	Martinková Hana	BP	99	Klapka Josef	KSČM	49
Suchý Libor	SNK	358	Jirásko František	BP	93	Kořínek Pavel	KSČM	49
Ulver Jiří	SNK	339	Pour Zdeněk Ing.	VČ	93	Vojtíšková Kristýna	TOP 09	48
Bareš Jiří Ing.	KDU-ČSL	230	Friess Jaroslav	VČ	89	Chouliková Božena	KSČM	47
Čerovský Jiří	BP	218	Žočková Eva	TOP 09	85	Reumann Michael Ing. IWE	KDU-ČSL	46
Šorm Jaroslav	VČ	203	Vítvarová Magdalena	KDU-ČSL	82	Knězáček Jiří	KDU-ČSL	46
Jirásko Jaroslav Ing. MBA	TOP 09	200	Šubr Martin	TOP 09	81	Pohl Tomáš	KDU-ČSL	45
Štofira Theodor Dr.	BP	199	Jerie Aleš	TOP 09	81	Steinerová Hana	KDU-ČSL	44
Horáčková Ilona Ing.	VČ	195	Schovánek Jiří Ing.	TOP 09	80	Dolenská Monika	KSČM	43
Huřa Miloslav	BP	194	Šormová Karolína	VČ	79	Kňourková Zdeňka	KSČM	41
Rychterová Zdeňka Ing.	VČ	186	Poner Michal	VČ	78	Braunová Martina	KDU-ČSL	41
Drašar Břetislav	VČ	174	Svatý Václav	KSČM	74	Matoušová Kristýna	TOP 09	41
Čechová Michaela	BP	167	Kraus Michal	BP	72	Šubrová Zdenka	KSČM	40
Jirásko Tomáš Ing.	KDU-ČSL	163	Špirhanzlová Marie	KDU-ČSL	71	Vítvar Václav	KDU-ČSL	35

Starosta odpovídá

Neuvažujete o vyčištění bezodného jezírka v Bažantnici a úpravách jeho okolí a také o úpravách některých zarostlých cestiček? Je to škoda, dříve se dalo využít k procházkám plno cestiček, dnes vlastně jen hlavní směrem na Byšička.

V Bělohradských listech a na Zdi nářků na webových stránkách města jsem už několikrát vysvětloval, že převážná část parku Bažantnice je v majetku akciové společnosti Lázně Bělohrad, tedy místních lázní. Městu patří pouze pozemek, na němž v minulosti stála letní restaurace. S lázněmi jsem už několikrát jednal o připomínkách občanů ale i pacientů lázní ke stavu parku Bažantnice, sám jsem z jeho stavu zklamán. V jeho blízkosti jsem totiž vyrostl, trávil v něm hodně času, jako student jsem chodil do lázní na brigády a pracoval v „četě“, která se právě o park starala. Můžu se pochlubit, že jsem třeba v 70. letech zdil pramen u lva...

SNK Bělohradsko mělo ve volebním programu uvedeno, že „zachová volné pozemkové rezervy v centrálních částech města“ a dále že „prodej městských pozemků do soukromých rukou má smysl pouze v případě výstavby rodinných domů nebo staveb prospěšných obyvatelům města, tak tomu však v současnosti není“. Vím jen o prodeji zámku a dětské léčebny, jejichž prodej považují pro město za rozumný, vždyť ze strany soukromých investorů dochází k rekonstrukci těchto pro město nepotřebných budov. Jaké další pozemky jste neprodali nebo prodáváte do soukromých rukou?

Město v posledním volebním období (v letech 2014 až 2018) prodalo dvě nemovitosti, které uvádíte, a pozemek za tzv. „lesní správou“. Část areálu dětské léčebny prodalo město na jaře 2016 lázním za 5,5 milionu Kč, zámek (bez zámeckého parku) na podzim 2016 soukromému investorovi za 12 milionů Kč a část pozemku za tzv. lesní správou v prosinci 2017 také soukromému investorovi za cca 1,7 mil. Kč. Všechny prodeje se uskutečnily za tržní ceny dle znaleckých posudků.

Areál dětské léčebny se skládal ze 3 částí. Zadní část získali restituenti, kteří ji prodali lázním, střední část s ubytováním patřila lázním a přední část s budovami školy a rehabilitace patřila městu. Lázně požádaly město o odkoupení této části. Lokalita je dle územního plánu určena pro rozvoj lázeňství a pokud jsme chtěli ve městě zachovat dětskou léčebnu, bylo logickým řešením ji prodat lázním. Na zasedání zastupitelstva města proběhla rušná debata, padaly i názory, že budovy má zrekonstruovat město (odhad nákladů na rekonstrukci byl v řádu několika milionů Kč) a pronajmout ji lázním. Nakonec zvítězil prodej a jsem rád, že dlouhodobě nepřilíš udržované budovy a parčík kolem nich se pěkně mění a další část města bude působit příjemným a udržovaným dojmem, a hlavně bude mít prospěšné využití. Lázně navíc našly logické řešení, že rehabilitační pavilon přistavěly přímo k ubytovací části a v obou budovách využijí i podkrovy.

Co se týče zámku, existovaly názory zřídit v něm městský úřad a přestěhovat do něho další instituce a v křídlech zřídit např. obchody. Ze zpracované studie možného využití zámku vyplynulo, že náklady na rekonstrukci budou minimálně cca 150 milionů Kč a další výraznou položkou, která by v budoucnu zatížila rozpočet města, by byly provozní náklady. Proto jsme v zastupitelstvu města rozhodli o prodeji zámku a hledali investora. Jsem velice rád, že investora jsme našli, že probíhá rekonstrukce zámku a těším se, že během cca 5 let bude opraven, zprovozněn a dle záměru investora využíván i bělohradskými občany.

Část pozemku za „lesní správou“ jsme prodali investorovi, který odkoupil od soukromé osoby právě budovu lesní správy a sklady za ní. Jeho investiční záměr předpokládá vybudovat v lokalitě 3 obytné domy s celkem cca 30 byty a 50 parkovacími místy, která budou sloužit i pro veřejnost. Byty i parkovací stání v našem městě chybí, proto jsem rád, že se našel investor, který situaci v městě v této oblasti zlepší, přivede do města další obyvatele nebo umožní řešit bydlení místním. Žádné jiné pozemky město neprodalo, kromě stavebních parcel pro rodinné domy.

Všechny tři prodeje považuji z mnoha hledisek jako prospěšné pro město. Není možné, aby vše stavělo nebo rekonstruovalo město a jsem vždy rád, když se objeví investor, který chce v našem městě něco vybudovat. Právě na soukromých investorech je postaven rozvoj řady měst, která jsem měl možnost navštívit a diskutovat o tom s jejich starosty.

Zastupitelé SNK Bělohradsko (Jiří Bičíště, Vojtěch Lámr, Jiří Wagenknecht, Alena Kuželová a po jejím odstoupení Ondřej Trávmík) nehlasovali pro žádný z těchto prodejů, jedinou výjimkou byl Vojtěch Lámr, který hlasoval pro prodej zámku.

Pavel Šubr, foto Ladislav Stuchlík

ZM informuje

Poslední zasedání zastupitelstva města ve volebním období 2014 až 2018 se uskutečnilo **19. září** v kulturním sále hotelu Grand lázní. Po tradiční kontrole plnění usnesení z posledního zasedání zastupitelstva města a zprávy z jednání rady města schválili zastupitelé prodej 1/3 pozemku p. p.č. 68/4 v k.ú. Lázně Bělohrad, prodej pozemků p. p.č. 44/37 a 44/38 v k.ú. Dolní Nová Ves a záměr prodeje částí pozemků p. p.č. 1278/3 a 1478/1 v k.ú. Horní Nová Ves. Dále vyslechli zprávu o dokončení architektonické studie nového městského úřadu a její prezentaci od zástupců architektonické kanceláře Re:architekti studio, s. r. o. Poté se zabývali peticí proti stavbě pneuservisu v Brtvi a prodloužením termínu opravy bývalé hasičské zbrojnice v Brtvi ze strany jejího současného majitele. Vzalí na vědomí rozpočtová opatření č. 7, 8 a 9/2018 a schválili podněty pro změnu územního plánu č. 2. Poté pověřili kontrolní výbor provedením kontroly tzv. „šablon“ v Bělohradské mateřské škole a vyslechli zprávu o probíhajících investičních akcích města, zhodnocení investičních akcí za volební období a celkové hodnocení volebního období 2014 až 2018. Na závěr starosta města poděkoval všem zastupitelům za jejich práci a občanům za přínosné podněty.

Pavel Šubr

HODNOCENÍ VOLEBNÍHO OBDOBÍ 2014 - 2018

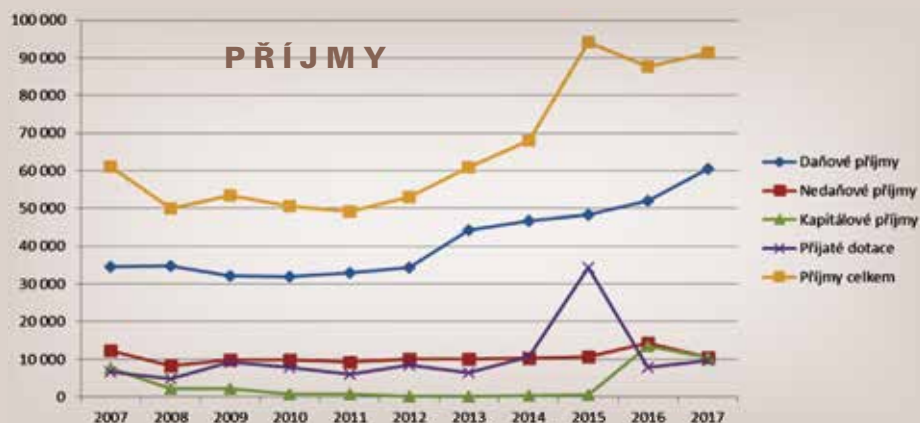
Volební období 2014 až 2018 lze z řady pohledů hodnotit pro město Lázně Bělohrad velice pozitivně. Oproti minulým obdobím se výrazně zvýšily příjmy i výdaje města, což nejlépe vystihuje rozbor příjmů a výdajů v absolutních číslech a v podobě grafů.

Při srovnání s minulým volebním obdobím činily celkové příjmy města za roky 2011 až 2014 (4 roky) 231.144.000 Kč, což je průměr na jeden rok 57.786.000 Kč. V současném volebním období činily příjmy města za roky 2015 až 2017 (3 roky, neboť rok 2018 ještě není vyčíslen) 273.070.000 Kč, což je průměr na jeden rok 91.023.000 Kč. Toto výrazné zvýšení příjmů města je způsobeno významným nárůstem daňových příjmů města z důvodu změny zákona o rozpočtovém určení daní a vyšším výběrem daní ze strany státu. Významný je i značný nárůst kapitálových příjmů města z prodeje nemovitostí (zámek, dětská léčebna, pozemky) a růst přijatých dotací (největší vodovod a kanalizace Brtev).

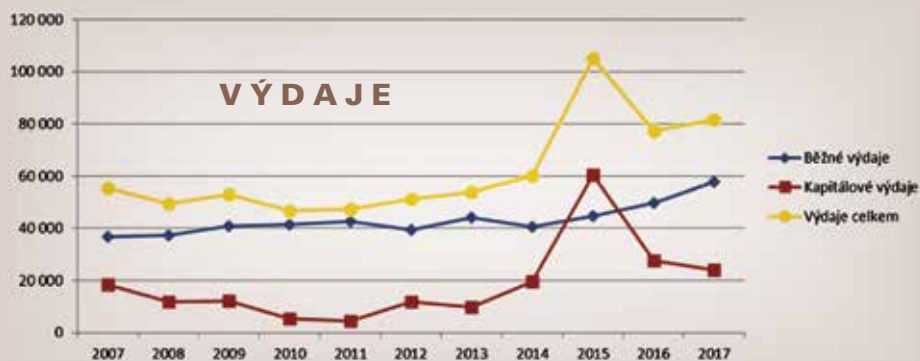
Růst příjmů se promítl i v příznivém vývoji výdajů města, které za roky 2011 až 2014 (4 roky) činily 212.864.000 Kč (průměr na 1 rok 53.216.000 Kč), zatímco v letech 2015 až 2017 (3 roky) činily 264.015.000 Kč (průměr na 1 rok 88.005.000 Kč). Růst se promítl především ve výrazném zvýšení kapitálových výdajů (investice města). Ty v letech 2011 až 2014 činily 45.985.000 Kč (průměr na 1 rok 11.496.000 Kč) a v letech 2015 až 2017 112.087.000 Kč (průměr na 1 rok 37.362.000 Kč). Významný je i zůstatek na účtech města k 31. 12. 2017, který činil cca 32 milionů Kč. Rezerva na účtech města k 31. srpnu 2018 pak činí 40,6 mil. Kč a je připravena na financování stavby nového městského úřadu.

Mezi nejvýznamnější investiční akce města patřila v uvedeném období výstavba vodovodu a kanalizace v Brtvi, jejíž součástí byla rekon-

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy	34 534	34 786	32 161	32 047	33 026	34 375	44 232	46 689	48 327	52 011	60 504
Nedaňové příjmy	12 269	8 291	9 967	9 781	9 298	10 122	10 140	10 324	10 784	14 375	10 565
Kapitálové příjmy	7 613	2 187	2 147	818	806	90	117	288	636	13 458	10 556
Přijaté dotace	6 733	4 777	9 219	7 850	5 978	8 511	6 386	10 762	34 295	7 884	9 675
Příjmy celkem	61 149	50 041	53 494	50 496	49 108	53 098	60 875	68 063	94 042	87 728	91 300

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné výdaje	36 728	37 329	40 827	41 391	42 795	39 357	44 086	40 641	44 677	49 631	57 620
Kapitálové výdaje	18 538	12 004	12 266	5 367	4 637	11 860	9 892	19 596	60 327	27 586	24 174
Výdaje celkem	55 266	49 333	53 093	46 758	47 432	51 217	53 978	60 237	105 004	77 217	81 794

strukce většiny komunikací v Brtvi včetně příjezdové od Lázní Bělohradu, dále rekonstrukce a dostavba sportovního areálu včetně nového parkoviště, rekonstrukce a zateplení hasičské zbrojnice a knihovny, rekonstrukce kanalizace a komunikace v Nerudově aleji, výstavba 5 kanalizačních stok, rekonstrukce komunikací, výstavba parkovacích stání a chodníků, výstav-

ba pumparku, výtahu v domě s pečovatelskou službou, dětského hřiště v areálu mateřské školy, zajištění kompostérů pro občany města, výsadba nové zeleně ve městě a aleji kolem několika účelových komunikací a kolem silnice II. třídy na Jičín. Došlo ke zlepšení stavu budov, v nichž se scházejí občané v okolních obcích (kulturní dům ve Hřidelci, bývalá škola v Brtvi, hasičská

zbrojnice v Dolní Nové Vsi, sokolovna v Lánech), byla provedena analýza rizik v souvislosti s podezřením na ukládání kyanidů na skládky v okolí města, novou technikou byly vybaveny technické služby a pečovatelská služba. Projektově je připravena řada dalších investičních akcí a na 2 významné (revitalizace rybníku Pardoubek a rekonstrukce školičky v areálu základní školy) jsou zajištěny dotace a vybrán zhotovitel.

V průběhu období se řešila stavba nového městského úřadu a úprava severní části náměstí K. V. Raise, kde byla v květnu 2018 na základě vyhlášené architektonické soutěže a jednacího řízení bez uveřejnění uzavřena smlouva na zpracování všech stupňů projektové dokumentace a v současné době je zpracována architektonická studie. Zároveň došlo s využitím dotace k demolici domů č. p. 27 a 28 na místě budoucí radnice.

Město prodalo v průběhu období 12 stavebních parcel občanům pro výstavbu rodinných domů, došlo k rozšíření pečovatelské služby ve všedních dnech do 19 hodin. Významná je i změna fungování městského úřadu, kde na základě provedeného personálního auditu byly vytvořeny 4 odbory – stavební, vnitřních věcí, sociálních věcí a investic a správy majetku. Na městský úřad nastoupil k 1. 7. 2017 nový tajemník Ing. Karel Nohejl. Technické služby se, stejně jako městské kulturní středisko a městská knihovna, staly organizační složkou města. Technické služby navíc převzaly provozování sběrného dvora. Všechny tyto změny přispěly ke zlepšení řízení a fungování města a úřadu.

Zastupitelstvo města schválilo 2 obecně závazné vyhlášky, kterými byl ve městě zakázán podomní prodej a hazardní hry. Rada města vydala směrnici pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a průběh všech zakázek zveřejňujeme na webu města. Na webu města zveřejňujeme po celé volební období také zápisy z jednání rady a zastupitelstva města a zprávy o investičních akcích města. Obdrželi jsme dotaci na informační systémy a na nové webové stránky města. Ke konci volebního období ještě rada města schválila nová pravidla pro přidělování městských bytů do nájmu občanům, v nichž zvýhodnila občany města a občany ve městě pracující.

Ve městě probíhá ročně cca 70 kulturních akcí pořádaných městským kulturním střediskem, kladně je občany hodnocena činnost městské knihovny, Bělohradské listy byly za rok 2017 vyhlášeny nejlepším obecním zpravodajem Královéhradeckého kraje. Město zvýšilo

podporu zájmových a společenských organizací a podporuje i mladé talenty v různých oborech činnosti.

Za pozornost stojí také investiční akce dalších subjektů, které v současné době v našem městě probíhají. Na prvním místě bych zmínil rekonstrukci barokního zámku, který město získalo do svého vlastnictví v roce 2009. Po diskuzích o jeho využití a zda by ho mělo rekonstruovat město nebo bychom měli najít investora, který by zámek odkoupil a zrenovoval, zvítězila druhá varianta. Na podzim 2016 zámek koupila společnost Elisabeth Arms, a. s., která na jaře 2017 zahájila rekonstrukci střech a do 6 let chce zámek kompletně zrekonstruovat. Rekonstrukce zámku byla jednoznačně nad finanční možnosti města. V roce 2016 prodalo město místním lázním část areálu dětské léčebny, a i zde probíhá rekonstrukce a dostavba areálu. Z dalších investičních akcí bych jmenoval zahájenou rekonstrukci úpravní pitné vody Vodohospodářskou a obchodní společností, a. s., rekonstrukci silnic v okolí města ze strany Královéhradeckého kraje, výstavbu nových provozů firem DEPRAG CZ, a. s. a V – GARDEN, výstavbu areálu živočišné výroby ZEPA, a. s., rekonstrukci nádraží ze strany SŽDC, rekonstrukci a zateplení budovy školy a sportovní haly bývalého SOU, výměnu plynovodního potrubí z nízko tlaku na středotlak prováděnou firmou Innogy, rekonstrukci budovy „lesní správy“ na byty nebo

rekonstrukci budovy firmy Filipa na Lázeňské ulici. Všechny tyto investiční akce významně pomáhají rozvoji města.

Bohužel ze strany Královéhradeckého kraje byly zastaveny práce na přípravě výstavby obchvatu města, takže často řešíme různé problémy na průjezdních komunikacích městem, problémy jsou i s parkováním v centru města, v okolí lázní, na sídlišti a v dalších částech města. Hodně diskusí vyvolalo zrušení středního odborného učiliště ve městě a vznik nového subjektu Zemědělská akademie Hořice, střední škola a vyšší odborná škola, která vznikla splnutím SOU Lázně Bělohrad a Gymnázia, SOŠ, SOU a VOŠ Hořice. Mrzí nás také stav některých nemovitostí v centru města, které jsou ale v soukromém vlastnictví.

Závěrem bych chtěl poděkovat za výbornou spolupráci místostarostovi Janu Pavláskovi, členům rady města Ing. Radimu Kalfusovi, Janu Fléglovi a Vlastimilu Matoušovi. Poděkovat za práci bych chtěl také všem zaměstnancům městského úřadu, technických služeb, městského kulturního střediska a městské knihovny, ředitelům příspěvkových organizací města a zastupitelům města.

Občanům města potom děkuji za zájem o naše město, za podněty a připomínky, které často pomohly ke zlepšení vzhledu města a nám v naší práci. Těšíme se na další spolupráci!

*Ing. Pavel Šubr – starosta města,
foto: Ladislav Stuchlík, Alena Fléglová*

VYZNÁNÍ MILOVANÉMU KRAJI, VYZNÁNÍ BĚLOHRADU

V tomto přenádherném kraji jsem nechala srdce a děkuji Bohu za to, že se mohu každý rok vracet. Cítím se zde jako v jiném, krásnějším světě.

Toto je jeden z citátů vyznání paní Jany Kozákové, která, ač se zde nenarodila, ba ani delší dobu zde nežila, našemu městu Bělohradu. A nejen jemu, celé okolní krajině, cestám, zákoutím a také zdejšími lidem.

Paní Jano, odkud pocházíte, kde jste se narodila?

Narodila jsem se v západočeských Přesčicích, ale dětství jsem prožívala s rodiči na několika místech, podle toho, kde otce jako zaměstnance drah vázaly pracovní povinnosti. Do mých dvou let jsme žili v Plzni u otcových rodičů. Na Netolice vzpomínám jako na nefalšovaný život vesnického děvčete, následovaly Litoměřice a posléze Ústí nad Labem. Tam jsem se poprvé sešla se svým nastávajícím manželem Jirkou Kozákem.

Za jakých okolností došlo k prvnímu setkání a jak se váš vztah vyvíjel?

Bylo to 1. listopadu 1958 v tanečních, kam byli pozvaní i chlapi z chemického učiliště, kde manžel studoval. Brzy jsem byla pozvána do Bělohradu na návštěvu k jeho mamince Olze Kozákové, která tehdy pracovala jako prodavačka v samoobsluze na náměstí. Byla jsem mile přijata a přesto, že jsme cestovali na skútru za podzimního sychravého počasí, už tenkrát mě Bělohrad něčím oslovil a očaroval.

Když přijíždím od Lužan a Chotče Kotykovou alejí, říkám si: „Tady jsem doma.“ Dýchne na mne pocit klidu, míru a pohody a trvá po celou dobu mého každoročního pobytu.

S manželem jsme se vzali v roce 1964, o rok později se nám narodila dcera Jana. Ta čas od svých dvou do pěti let strávila v Bělohradě. Paní Kozáková nabídla mým rodičům trvalé ubytování v jejím domě na náměstí. Rodiče nabídku přijali a Jana prožila tři roky ve zdravém prostředí podkrkonošského kraje. My

jsem se s manželem mohli věnovat svým povoláním: Manžel pracoval jako chemik v ústecké chemičce a já jako účetní v různých oborech. Za Janou jsme jezdili, jak jen to bylo možné. Po 13 letech se nám narodila druhá dcera, Michaela. To už jsme žili jako rodina v Ústí, ale do Bělohradu jsme jezdili často a čím dál víc jsme cítili, že to je náš opravdový domov.

Počítali jste s tím, že byste tu jednou mohli s manželem trvale žít?

V roce 1998 jsme začali s úpravami našeho domu na náměstí, kam jsme se chtěli později z Ústí přestěhovat. Pro materiál jsme jezdili do Nové Paky a pokaždé můj muž Jirka volil jinou cestu. Jako by se loučil, ale to jsme si uvědomili až později. Manžel zemřel v roce 2001 a pro mne nastaly smutné časy a mnoho starostí. Dům jsem prodala a žiji s mladší dcerou a její rodinou v Libouchci na severu Čech. Do Bělohradu přijíždím každoročně na 3 týdny. Lidé jsou zde srdeční a ochotní vždy pomoci. Každý rok se těším na setkání s nimi, popovídáme si, procházím známá místa a je mi tu dobře. Jen Jirka chybí, byl by tu rád.

Na konci Bažantnice se otevře pohled, který bere dech, nad jiné kouzelný - pohled na Byšička. Dojdu až k rybníku, sednu si na jednu z rybářských laviček a nemohu se vynadít na tu krásu. Můj pohled vyústí až k modlitbě a poděkování za to, že jsem po roce mohla znovu přijít.

Za dobu, co sem přijíždíte, máte zde jistě mnoho známých a přátel, se kterými se po roce jistě ráda vidíte.

Každý rok se těším, že se opět setkám s vlídnými a srdečnými lidmi. Patří k nim bezesporu Maryška Klůzová, Zdena Slezáková, Jana Ponikelská z prodejny masa, vzpomínám na Martu Rumlerovou, která žila v našem domě, také na Věru Košťálovou ze samoobsluhy a mohla bych jmenovat řadu jiných, se kterými se ráda setkávám. Velice si vážím paní doktorky Mileny Černé za její statečný život a lidskost, kterou projevuje i při setkání se zdejšími lidmi.

Další silný zážitek je pro mne v neděli na konci mše. Lidé pomalu vycházejí z kostela, zdraví se, tvoří hloučky, někteří se třeba delší dobu neviděli, rozprávějí. Pak se rozejdou po hřbitově, zalíjí kytičky na hrobech, zapálí svíčky. Hřbitov se pomalu vyliďňuje a opět se rozprostře ticho a klid.

Jak vím, vaše letní cesty míří i za hranice Bělohradu, obdivujete i jiná krásná místa v okolí. Pochlubte se.

K mým nejbližším zastávkám patří lavička u křížku v Dolní Nové Vsi, upravený hřbitov v Horní Nové Vsi, kde čekám na motoráček, který si v klidu jede tou nádhernou krajinou. Dále mám ráda Miletín s oběma cukrárnami, Novou Paku, Bílou Třešňovou a každoročně navštívím i Tešnovskou přehradu na Labi a Les království.

Možná, že mnozí z nás, kteří žijeme v tomto pohádkovém kraji, si tuto nádhru ani neuvědomujeme. Proto musí přijít někdo, jako paní Jana Kozáková, aby nám to všechno připomněla. Zato vám, paní Jano, velice děkuji a doufám, že nám opět někdy připomenete krásu našeho kraje. Přeji vám vše dobré a hodně zdraví. A za rok na shledanou!

Nevím, proč mám ten pocit nutnosti všechny mé krásné zážitky sepsat, a to co nejdříve. Ani nechci pomyslet, asi nějaký šestý smysl. Teď, když si své vzpomínky zpětně pročítám, mám pocit, že pořád sedím na nějaké lavičce a saji do sebe nepopsatelnou krásu, která mě naplňuje pocitem štěstí, a je mi alespoň tři neděle, které zde každoročně pobývám, dobře. Pane Bože, děkuji Ti.

S paní Janou Kozákovou si povídala Hana Friedrichová, foto: archiv

SLAVNOSTI JABLEK A CIBULE

DĚTSKÁ ZDRAVOTNÍ SESTRA **ZDEŇKA SLEZÁKOVÁ** A PORODNÍ BÁBA **MARIE PLESKAČOVÁ**

Není to tak dlouho, co bylo nutné ze hřbitova odstranit jeden léta neudržovaný hrob. „Tam ležela paní Marie Pleskačová, porodní bába,“ prozradil mně pán zalévající na nedalekém hrobě kytky. „O té by mohla vyprávět paní Slezáková.“ Zaujalo mě to. Zanedlouho jsem potkal paní Slezákovou v parku a domluvil se s ní na rozhovoru. Dozvěděl jsem se mnoho zajímavého.

Paní Marie Pleskačová byla školená porodní asistentka, jak se tehdy říkalo „porodní bába“. Bydlela pod školou v domku proti pekárně. Když na maminku přišly porodní bolesti, přiběhl tatínek pro „porodní bábu“ a buď s povozem, na kole nebo i pěšky vyrazili k rodičce. Měla takový kufřík, kterým byla typická, a v něm měla všechno, co k porodu potřebovala. Dá se říci, že asi do roku padesát odrodila v Bělohradě skoro všechny děti, které se narodily doma.

Marie Pleskačová

Dělala to s obrovskou péčí a láskou. Potom to přebralo zdravotní zařízení v Nové Pace, kde byl okres a kam naše městečko spadalo. Po roce padesát se doma již nerodilo, ale porodní asistentky nechaly „dosloužit“. Chodily před porodem k budoucím maminkám, aby věděly co a jak, a po porodu v šestinedělí je učily, jak koupat, přebalovat, kojít a pečovat o novorozence. Ke konci chodily jako asistentky pomáhat k lékaři. Zapisovaly budoucí maminky a dělaly nejruznější administrativu, která se toho týkala.

Asi do roku 1950 se o děti starali běžní obvodní lékaři, tady to byli MUDr. Kysela a MUDr. Lelek. Od počátku padesátých let se o děti začali starat odborní dětské lékaři. To

jsem sem přišla. Po škole jsem byla dva roky v Novém Bydžově v nemocnici v nově otevřeném dětském oddělení a pak jsem v roce 1953 nastoupila do Nové Paky s ordinací v Bělohradě.

Ordinace byla nejdřív v Lázeňské ulici v domě, ve kterém dnes bydlí pan Řehák, a měli jsme tam ordinaci a čekárnu. Ordinovalo se jednou týdně, čekárna bývala beznadějně plná. Někdy maminky odcházely s dětmi i v deset hodin večer. Paní Pleskačová mně tam pomáhala. Práce bylo pro sestru hodně. Hlavní službu jsem měla v Nové Pace a po jednom dnu v Bělohradě, v Pecce a v Borovnici. V Pace byl vynikající dětský lékař MUDr. Otto Petr. Hodně jsem se od něho naučila. K tomu jsem jezdila ještě po maminkách. Do 48 hodin jsme museli s lékařem navštívit miminko a pak už jsem chodila sama. Byl to velký okruh, Bělohrad a třináct vesnic v okolí a do Pecky a na Borovnicko. Co šlo, tak jsem jezdila na kole, jinak vlakem nebo autobusem. Teprve se vznikem střediska v Bělohradě jsem dostala sanitu. A nebylo to lehké a bylo to často i nebezpečné. Chlapi v hospodě vyhrožovali, že mně ukáží, až se objevím, ale pak nic, byl klid.

V polovině padesátých let se ordinace přesunula do Jínovy vily. Tam dojížděl MUDr. Mečíř, gynekolog, který dělal poradnu pro nastávající matky. Tenkrát k naší práci patřilo i očkování dětí. Do padesátých let nebylo bezplatné jako dnes a lidé ho moc nechtěli. I když pak bylo zadarmo, tak jsme některé museli přemlouvat. První očkování zadarmo bylo v nemocnici proti tuberkulóze, u nás na sedmi měsících proti černým neštovicím. Později proti záškrtu, černému kašli, tetanu a pak i proti dětské obrně. Já sama jsem se nechala očkovat ještě ve škole. Tatínek mi řekl: „Když ses přihlásila, tak si to zaplať.“ Rozbila jsem prasátko a tu dvacku si zaplatila. Jinak přes všechny problémy jsem měla proočkovanosť výbornou.

Asi od roku 1974 zde vznikla dnes již normální dětská ordinace, třikrát týdně v Jínově vile.

Dělala jsem tu práci hrozně ráda a dodnes se ke mně mnohé tehdejší maminky, dnes babičky, hlásí.

Ještě poznámku. Měli jsme vysokou úroveň, novopacké dětské středisko bylo vyhodnoceno jako druhé nejlepší v kraji a MUDr. Otto Petr byl vyhlášen nejlepším dětským lékařem v kraji.

Děkuji za rozhovor

Ladislav Stuchlík, foto: archiv

BĚLOHRADSKO a 1. světová válka

František Ferdinand d'Este zavražděný v Sarajevu

„Tak nám zabili Ferdinanda,“ řekla posluchačka panu Švejkovi. Právě touto okřídlenou větou začíná mnohokrát citovaná kniha Jaroslava Haška *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*, a proto se jí dá dost dobře zahájit i tento článek, který je pokusem zachytit osudy městečka Lázní Bělohradu a jeho nejbližšího okolí v době I. světové války ve světle dochovaných písemných pramenů, kronik - vzpomínek a úředních dokumentů.

Červencová zpráva z roku 1914 o vyhlášení války způsobila mezi lidmi nemalé pozdvižení. Manifest císaře a vyvěšené plakáty s uvedením ročníku branců, kteří se mají dostavit k odvodní komisi, nebudily v právě vrcholící lázeňské sezóně mnoho optimismu. Proto valná většina hostů narychlo ukončuje ozdravný pobyt a v předzvěsti vojenských útrap rychle odjíždí.

Na venkově právě probíhají žně a ani zde nikdo nepřijímá manifest o vyhlášení války s nadšením. Nástup válečného hospodářství

a rychlý spád událostí přinesly nové doposud neznámé úkoly pro představitele obcí, úřadů i škol. V Lázních Bělohradě byl utvořen okřeskový pomocný válečný sbor, jehož předsedou se stal ředitel školy Alois Hoch. Sbor řešil záležitosti zásobovací, bezpečnostní, stravovací. Postupně byly zakládány vyživovací komise, které měly za úkol zajistit zásoby pro výživu obyvatelstva.

Materiální výpomoc nabídli rovněž majitel velkostatku Merveldt, továrna Josef Jína, tkalcovna a šlichtovna Matouš a Kremlička, tkalcovna Ferdinand Goldschmidt nebo mlynář Jan Kotyk.

... „Vypuknutí války, jehož se při známé mírumilovnosti mocnářové a vzhledem ke stáří jeho nikdo nenadál, působilo jako úder hromu na překvapené obyvatelstvo našeho městečka. Lázeňská sezóna s první vojenskou hudbou byla právě v plném proudu. Hosté rozlétili se jako když do vrabců střílí, obávajíc se, že k odjezdu by drah k účelům vojenským zabraných použití nemohli. Spolková činnost rázem utuchla, ruch společenský se uskrovnul. Na nádraží při odjezdu mobilisovaných vojnů odehrávaly se výjevy srdcervoucí, bolestné výkřiky a pláč bývalo až na náměstí slyšeti.“ ...

*Státní okresní archiv Jičín (dále SOKA Jičín),
fond: Archiv města Lázně Bělohrad, Pamětní
kniha radnice města Bělohradu, str. 20*

... „Také zprávy o mobilisaci již prosakovaly, a potvrzeny byly druhého dne časně ráno poslem Vrbatou z poštovního úřadu z Lázní Bělohradu, který přijel oznámiti vyhlášení mobilisace starostovi obce zdejší. Na silnici, před domy, kupily se hloučky lidí, zvláště mužů, ještě nedostrojených, pro které neuvěřitelnou byla zpráva, že během několika hodin mají nastoupiti službu vojenskou všichni vojnové do 37 let.“ ...

... „Toho dne takřka v každém domě v obci, loučili se s bolestným nářkem se svými syny nebo otci. Nebylo smíchu, oči všech byly toho dne zavlhly. A nebylo divu při té smutné podívané na mladé muže – otce rodin, kteří kráčeli s baliky pod paží k bělohradskému nádraží, provázeni pláčem svých drahých.“ ...

*SOKA Jičín, fond: Archiv obce Horní Nová Ves,
Pamětní kniha obecní, str. 38 a str. 41*

Odvody mužstva probíhají v Jičíně a v Nové Pace. Většina odvedených, v rámci své domovské příslušnosti, tvoří součást 74. pěšího pluku v Jičíně nebo 11. zeměbranecského pluku v Jičíně. Po výcviku v Jičíně nebo v Šoproni odjíždějí bojovat na frontu.

Srbská fronta se rozšířila od srpna roku 1914 o další frontové území v Rusku a Francii. A od května 1915 se přidala také Itálie. Během I. světové války padlo na rakousko – uherské straně celkem 1 200 000 vojáků, zraněno bylo celkem 3 620 000 a zajato bylo 2 200 000 mužů. Z toho bylo z českých zemí zabito 236 000 mužů.

Vytržení od svých rodin, čtyři dlouhé roky v přímém ohrožení života, vystavení vodě, blátu, chladu, nemocem... Kolik těchto lidí se nevrátilo, kolik bylo zmrzačeno fyzicky i duševně. Ještě dnes nezbyvá, než se znovu podívat odvaze a nesporné statečnosti těchto mužů. Dojemnou ukázkou jsou písemné vzpomínky bělohradského rodáka Viktora Maye, který prošel ruskou i italskou frontou. Písemný záznam jeho vzpomínek je tak jedinečným zdrojem informací.

... „Den odjezdu 11. června 1916 se přiblížil. Bělohradské nádraží bylo v 5 h. ráno přeplněno mladými kluky, kteří se se svými drahými loučili. Poslední objetí, poslední stisky rukou, Dlouho jsem cítil tatínkovu, matčinu i sestřínou ruku vroucně teplou, přející šťastný návrat, byl to takový krásný pocit radosti, povzbuzení a něhy a připadalo mi, že si s sebou odvážím to nejdražší na světě. Poslední zamávání z oken, přede mnou naposled defilují známá místa: škola, kostel se hřbitovem, Dolní dvůr, byšický kostelík... v dáli na obzoru Zvičina.“ ...

Viktor May, Pět let vojákem, rukopis, str. 5 - 6

Nástup vojska na jičínském náměstí před odjezdem na frontu

... „Ty první březnové týdny 1918 si těžko zvykáme, jaký je to rozdíl mezi pláněmi Ruského Polska, nebo touto vysokohorskou krajinou, co do způsobu žití ve válečných podmínkách! Jaký rozdíl spíme-li v suchém písku, na prýčnách, nebo zde na plechu, na kamenech, mezi kterými zurčí potůčky vody a voda na nás – ve skalních občasných krytech i kape. Něco jiného je však krása krajiny. Je zde vzduch silný jako víno, provětralý vánkem posíleným pryskyřičným dechem daleko se táhnoucích jehličnatých lesů.“ ...

Viktor May, Pět let vojákem, rukopis, str. 43

... „Tam na větším plochem prostranství, plném zničeného materiálu, mezi dělostřeleckými náboji a různými bednami leží velká skupina mrtvol, jakoby je sem někdo naházel. Jsou to opět italsí Bersaglieri podle hvězdiček na blůžkách. Někteří jsou napolo vysvlečeni, jsou bez ruky nebo bez nohy. Jejich obličejové jsou zčernalé, oči dávno sluncem vysušené, kapsy u kalhot naruby obrácené, bez bot. Spousta zničených plynových masek, starých příkrývek, blůz a roztrhaných pláštíků leží kolem. Co se zde dělo, jak k tomu došlo zde dole pod skalami? Jak hrůzný to je pohled, jaká tragédie těchto lidských životů! ...

... Nikdo z nás nemluví, naše smysly jsou zdeptány hrozným divadlem lidské zhovadilosti. Běříme káru se sudem a zvolna tlačíme zpět. Je nám z toho zle.“ ...

Viktor May, Pět let vojákem, rukopis, str. 47

(29. 10. 1918, 9 hodin dopoledne) ... „Zírám na tu spoušť: to je konec války, konec Rakousko-Uherska a jaká je z toho radost! Vidím utíkat vojáky různých pluků, někteří jdou s obrácenými čepicemi, s puškami s hlavními k zemi, někteří zpívají, jiní mávají rukama a nadávají na velitele, armádu, císaře. Babylon rakouských vojáků, kteří řvou jako naše české skupinky „nemelem, nemelem“, končí zde svou účast ve válce.“ ...

Viktor May, Pět let vojákem, rukopis, str. 66

Důležité je zmínit i ty, kteří se zúčastnili boje v jednotkách, které se posléze staly ideovou základnou nově vzniknuvšího státu Československa. Byli to muži v legiích, jejichž odvahu a odhodlání je třeba si stále připomínat. Neboť, a to je třeba vědět, ještě na počátku roku 1918 nebylo jasné, kdo bude vítězem a kdo po-

raženým. Zda zvítězí centrální mocnosti v čele s Německem, nebo síly Dohody. Odvaha, statečnost i prolitá krev legionářů ruských, francouzských, či italských se stala základem pro státnická jednání Tomáše Garriguea Masaryka, Edvarda Beneše či Milana Rastislava Štefánika.

Lehký život nebyl ani v zázemí. Ti, co zůstali ve svých domovech, museli se ujmout práce těch, co byli odvedeni na vojnu. Přetížený válečný průmysl stagnoval a zemědělství bylo zatíženo povinnými odvody a dávkami pro vojsko. Časté byly sbírky kostí, hadrů i kovů. V rámci válečné výroby byly rozbíjeny i zvony, tento nešťastný osud postihl, mimo jiné, i dva památné zvony na kostele v Lázních Bělohradě. Běžným jevem na celé čtyři roky se stávají odvody koní i rekvizice obilí. Raketově vzrůstají ceny potravin, ošacení i domácích zvířat. ...

... „Hned v počátcích války bylo velmi citelně pozorováno, jak obchodníci s potravinami veškeré věci zdražují. K. př. mouka tak zvaná nulka, která před válkou stála 1 kilogram 36 hal, za týden byla za 1 Korunu a pak se stále zdražovala, takže dovršená pak byla cena neuvěřitelná.“ ...

SOKA Jičín, fond: Archiv obce Horní Nová Ves, Pamětní kniha obecní, str. 42 – 43

... „Z obce naší dostavití se museli všichni držitelé koní v neděli dne 5. srpna a bylo předvedeno 37 koní. Z těch byli někteří již v evidenci vedeni a museli být ihned odevzdáni ...

... Později jsme se dovídali od vojínů našich, kteří válčili na Ruské frontě, jak jsou naše koně týráni, těžko je tam již poznali a také věděli o tom, že jich několik z nich padlo.“ ...

SOKA Jičín, fond: Archiv obce Horní Nová Ves, Pamětní kniha obecní, str. 42

Před neuvěřitelným vzrůstem cen potravin se stát snažil bránit řízeným hospodářstvím, regulovanými cenami, soupisy potravin v rodinách a i lístkovým přidělovým hospodářstvím - výdejními poukázkami, tzv. „enkami“.

Roku 1915 byly zavedeny lístky na chléb tzv. chleбенky. O rok později poukázky na cukr, na kávu a na tuk. V roce 1917 jsou na lístky už brambory a od června 1918 i sůl nebo mýdlo. Na lístky se vydával také tabák, uhlí nebo petrolej. Pivo, lihoviny a tabák se staly vzácnou surovinou. Nedostatek potravin nutil

členy obecních zastupitelstev a pomocný válečný sbor vytvářet obsáhlé zásobovací plány pro výživu obyvatelstva. Nástupem podzimu roku 1915 začíná chybět uhlí a petrolej. Děti z chudších rodin jsou stále častěji viděny na nádraží, jak sbírají zbytky uhlí a nosí je domů. Rok 1918 přinesl úplný hospodářský kolaps. Zakládáné lidové kuchyně se snažily poskytnout alespoň základní výživu pro strádající obyvatelstvo. Postupně jsou lidové kuchyně zřizovány v Dolní Nové Vsi, Prostřední Nové Vsi i v Horní Nové Vsi. V návaznosti na úsporu energií je prvně zaveden letní čas, a to od 1. 5. 1916 do 30. 9. 1916. V září 1918 se přidružila těžká epidemie španělské chřipky, která si vybrala svoji krutou daň na válkou oslabeném obyvatelstvu.

Systém řízeného hospodářství narušovaly turnusy evakuovaných válečných uprchlíků z východní Haliče a Polska, kterých bylo v celém okolí na 500. Velké procento těchto uprchlíků tvořili Židé, kteří svým obchodováním a spekulativním skupováním materiálových zásob a potravin způsobovali prudké navýšení cen.

... „K této změně času dovolím si podotknouti, že jak je mi známo, téměř každý zavedení letního času odsuzoval a také většina lidí jej nedodržovala. Zvláště rolníci se vůbec dle něho neřídili.“ ...

SOKA Jičín, fond: Archiv obce Horní Nová Ves, Pamětní kniha obecní, str. 66 - 67

... „Za postupu Rusů v Haliči prchalo mnoho tamního obyvatelstva do zemí sousedních neobsazených, zvláště Židů, nejvíce do Čech a Moravy. Úřady je umístily po všech obcích. V Uhlířích bylo několik rodin židovských v č. d. 23 a 37. Po ústupu Rusů z Haliče vraceli se Židé zpět do svých domovů, kde co bylo v Č. (Čechách) na prodej, ještě skupili a odvezli a byli také neposlední příčinou drahoty.“ ...

SOKA Jičín, fond: Místní národní výbor Uhlíře, Pamětní kniha obce Uhlířů, str. 25

... „V únoru (1917) zmenšena dávka mouky na 1,1 kg, v květnu na 0,9 kg. Proto počátkem roku zahájena činnost lidové kuchyně byla právě na čase. Na první vyhlášku přihlásilo se 130 lidí, kterýž počet vzrostl za týden na 300. Později přibrána Dolní Nová Ves a Prostřední Nová Ves a počet osob stoupl na 800. Správa

vedla městská rada a stravovatelský odbor. Ředitelem kuchyně byl p. Vlach, jednatelem odb. uč. Jos. Engelmann a pokladníkem p. katecheta B. Beneš. “ ...

SOKA Jičín, fond: Archiv města Lázně Bělohrad, Pamětní kniha radnice města Bělohradu, str. 48

... „Aby útrapy byly zvýšeny, přichvátala koncem září (1918) do našich krajín epidemie, takzvaná „španělská chřipka“. Nemoc ta projevovala se bolením hlavy, v zádech, nohou, v krku a provázena bývá nebezpečným zánětem plic.“ ...

SOKA Jičín, fond: Archiv obce Lázně, Pamětní kniha obce Lázně, str. 63

Trnem v oku, zvláště rodinám bez možnosti se samozásobit, byly i místní lázně, kde vzor probíhající válce vzrůstaly počty pacientů. V roce 1914 lázně obsloužily 624 hostů, roku 1915 pouze 471. O rok později to bylo 682 pacientů a v roce 1917 již 876 pacientů. Pobyt a výživa lázeňských hostů přinášely nedostatek potravin a všech životních potřeb ve městě a celém okolí, neboť hosté domácí potraviny ve velkém vyváželi a zásobovali tak své rodiny ve městech. Později proto došlo i k drahotným bouřím a protestním akcím obyvatelstva.

... „Poměry vyživovací byly špatné. Byl nedostatek bramborů, tuků, mléka a jiných potravin. Příchodem lázeňských hostů se poměry ty ještě zhoršily... Zásobování v létě selhalo úplně. Dělníci byli bez chleba, jenž byl nahražen bramborovými plackami. Naproti tomu o výživu lázeňských hostů bylo dobře postaráno. Z toho vznikla zášť dělnictva k láz. hostům, která se projevila zamezením zamýšleného koncertu v Láz. hotelu. Jiným projevem tohoto smýšlení bylo, že z nápisu na opěradle lavičky „Pro pohodlí lázeňských hostů“ byla poslední dvě slova vyškrabána a nahrazena slovy „pracujícího lidu.“ ...

SOKA Jičín, fond: Archiv města Lázně Bělohrad, Pamětní kniha radnice města Bělohradu, str. 48

... „Ve schůzi 27. 3. (1918) oznamuje hr. G. z Merweldtu, že místopředsední rada Kozlanský saisonu (lázeňskou) nedoporučuje. Ježto by tím Bělohrad značnou škodu utrpěl, přimlouvá se, aby lázně třeba až v červenci byly otevřeny...

... Sch. 19. 6. (1918) dle zprávy pana hraběte hodlá p. místopředsední rada svoliti k otevření lázní teprve, až obyvatelstvo obdrží plný příděl chleba a mouky... Hosté budou inserátem upozorněni, aby si aprovizaci přivezli s sebou. Který host by v místě nebo okolí nakupoval, bude z města vypovězen a nakoupené plodiny budou mu zabaveny.“ ...

SOKA Jičín, fond: Archiv města Lázně Bělohrad, Pamětní kniha radnice města Bělohradu, str. 60

Říjen roku 1918 s sebou nepřinesl pouze podzimní plískanice, ale stále častěji se objevovaly spekulace o konci války a o možném rozpadu Rakouska-Uherska. Avšak teprve s večerem 28. října 1918 se v Lázních Bělohradě a v okolí roznesla radostná zpráva o tom, že to, co všichni čekali, se stalo skutkem. Samotná válka však ještě nekončila, trvala až do 11. listopadu 1918, kdy bylo uzávněno definitivní příměří.

... „28. 10. odp. dostal p. přednosta Švanda telegram od ministra Zahradníka. Zpráva ta rozšířila se hned po městě a způsobila radostné nadšení. Večer hrála v Láz. hotelu hudba, hlava byla na hlavě a všichni při víně (piva nebylo) jásali nad nabytou svobodou...

... 29. 10. o 3. hod. odpoledne byla společná slavnostní schůze obecního zastupitelstva a zástupců okolních obcí. Zatím shromáždily se před Láz. hotelem školní děti, spolky s prapory a tisícíhlavý zástup. Po schůzi přečetl pan starosta na terase prohlášení Národního výboru a promluvil o stoletém útisku našeho národa a významu naší samostatnosti... K jeho vyzvání složili shromáždění slavný slib, že český lid bude vždy věren státu československému i jeho vládě, že chce býti vděčen těm, kteří o jeho

vznik získali si zásluhy nehynoucí. Nakonec provolali slávu čsl. státu a národu, presidentovi a naší vládě, jakož i spojencům a českým legiím.“ ...

Postupně byly čteny projevy zástupců Sokola, dělnictva, k mládeži promluvil ředitel školy Alois Hoch.

... „Potom seřadil se průvod a ubíral se za zvuků hudby a zpěvu národních písní po náměstí nahoru, Třetí stranou přes most a Malé náměstí ke kostelu a vedle školy opět před záloženský dům. Doslovem p. Jos. Engelmana o potřebě kázně, pořádku a práce slavnost skončena. Zástupy odebraly se s hudbou ke mlýnu p. Jana Kotyka, který po celou dobu války byl dobrodincem chudého lidu. Zde mu bylo jménem tisíců veřejně poděkováno a sláva provolána. Zároveň projeveno přání, aby p. Kotyk byl jmenován čestným měšťanem...

... Dlouho do noci procházely se zástupy, zvláště rozjařené mládeže, městem. Druhého dne šli lidé po své práci. Prapory do třetího dne s budov vesele vlály, „orli“ zmizeli.“ ...

SOKA Jičín, fond: Archiv města Lázně Bělohrad, Pamětní kniha radnice města Bělohradu, str. 61

... „Obyvatelstvo naší obce houfně valilo se dne 29. října 1918 do Lázní Bělohradu. Den před tím v pondělí, kdy se slavilo u nás posvícení, sešli se hosté i z Bělohradu v mém hostinci, kde nám p. Josef Pech, starosta Sokola Bělohradského důvěrně sděloval již blízký konec Rakouska. Zpráva jeho se však v krátkosti roznesla a večer v radostné náladě oslavovali jsme již naše osvobození. Zprávu p. Pecha potvrdil telegram, který došel navečer do stanice Lázně Bělohrad...

... Dále pak bylo odstraňováno všecko co zapáchalo Rakouštinou ze škol, z úřadů a všude jinde. Při průvodech někde také noseny byly zdobné rakve s prapory bývalého Rakouska, pak obrazy panovníků a nadpisy: „Rakousko

umřelo. " Pak došlo s těmito fábory a rakví na obecní mrchoviště a bylo zakopáno, jinde zase spáleno. Rakouští orlové z trafik a jiné znaky, všecko bylo šmahem strháno ze zdí, německé nadpisy na zdích zabíleny vápnem, německé „Oberneudorf“ ze zastávky po ročním zmizelo, zkratka mezi námi byla radost všeobecná. " ...

SOkA Jičín, fond: Archiv obce Horní Nová Ves, Pamětní kniha obecní, str. 112 - 113

... „Dne 29. 10. 1918 došla o tom zvěst do Hřídce a byla oslavena nadšenou řečí ke školním dětem. zástupce správce školy s předsedou (starostou) místní školní rady i s jinými zúčastnil se průvodu a veřejné oslavy v Nové Pace (odpoledne). Na škole vztyčen prapor v národních barvách (biločervený).“ ...

SOkA Jičín, fond: Národní škola Hřídec, kronika školy, str. 202

... „V pondělí dne 28. října 1918 rozléty se pověsti, že válka přestala, Německo a Rakousko-Uhersko prohrály. Český národ bude mít svobodu v samostatném Království Českém. V úterý odpoledne pan Materna Jan, dělník dráhy, přinesl list: My máme svůj samostatný stát československý a národní svobodu. Radostná zvěst pronikla naší školu a hned roznesla (se) do našich domů. Na škole vyvěsili jsme český prapor bílý a červený...“

... Odpoledne děti svátečně oděné přišly do školy. Nám zakázaná národní stužka bílá a červená zářila chlapcům na kabátech a dívkám ve vlasech. Slavili jsme národní svátek. Na večer projevílo se veselí. Z celého okolí sešli jsme se v Lázních Bělohradě. Pan starosta Dr. Alois Mindl se schodů Lázeňského hotelu pronesl národní řeč a my slavnostně jsme se zavázali hájiti naši svobodu a vlast. Po jiných ještě proslovech hudba zahrála a lid zapěl naši národní hymnu „Kde domov

můj?“ Seřaděný dobře tisícíhlavý dav hnul se nahoru náměstím, přešel přes most a dolů podél řeky Javorky zase na náměstí za zvuků hudby a hlaholů písní. Průvodu nebylo konce. Mnozí vzpomněli dobrodince pana Jana Kotyka, mlynáře „na hrázi“. Dav kráčel přes dráhu za město až ke mlýnu a vzdal panu otci a matce díky, že jim prodával lacinou mouku v hladné době. Za trýptu hvězd vraceli jsme se domů.“ ...

SOkA Jičín, fond: Základní devítiletá škola Lázně, Pamětní kniha školy v Lázních, str. 173

... „Nemeškal jsem a ihned rozeslal oběžníkem pozvání po členech obecního zastupitelstva, ve kterém projevil jsem přání, jíti hromadně do Bělohradu a popřípadě zapěti si nějakou národní píseň, jednou zas tak otevřeně, beze vši bázně, že bude za to trest. Avšak přání moje se mně nevyplnilo, nevím z jakého důvodu, snad z ostychu, že to přišlo tak neočekávaně, nevěřil tomu ledakdo, že snad to je chvilkový přelud, že už zítra snad bude jiné veřejné smýšlení, až se ta věc vyjasní, atd. ...“

... Nezapomínal nikdo přitom na to, že při podobných příležitostech jdou vzápětí přísné tresty, soudní stíhání, ztráta majetku i také života, jak jsme také se za poslední dobu války přesvědčili. Přehlédl jsem to sice, že jsem byl na útěku z úřadu starostenského, avšak když jsme přišli do Bělohradu (ovšem jednotlivě) a tu najednou slyšíme zpěv: „Hej Slované“ atd., směrem od Nádražní ulice a tu vidíme s jakým nadšeným jásotem přicházejí členové obecního zastupitelstva z Újezda Svatojanského – hromadně, k nimž se přidružilo i jiné občanstvo. Tu teprve bylo na to také jinak pohlíženo a proneseno jedním z našich členů: „Safraporte to jsou kabrňáci, to jsme taky měli jít pohromadě!“ Já jsem na to odpověděl: „No už se stalo.“ ...

SOkA Jičín, fond: MNV Brtev, Pamětní kniha obce Brtev, str. 82 - 83

... „Černožlutý prapor říšský, který tak dlouho (krášlil, hyzdil) při různých slavnostech štít naší budovy školní, jest zástupem sejitých občanů a mládeže vyžádán a s velikým žalem doprovoden ku připravené hranici a na ní i s jinými památkami na bývalé C. K. Rakousko za doprovodu písně „Loučení“ upálen.“ ...

SOkA Jičín, fond: Archiv obce Brtev, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1907 - 1928

... „První neděle listopadová roku 1918, kdy se u nás slaví posvícení, byly s celé vesnice sneseny na dolní náves všechny obrazy představující dosavadní panovníky, nebo jejich rodiny i černožlutý prapor, který z nařízení vlády musela každá vesnice zakoupit, a na velké hromadě bylo toto vše s velikou „žalostí“ spáleno. Slavnosti se zúčastnilo velké množství lidí jak z vesnice, tak i z okolí. Při tom vyhrávala Lázeňská kapela z Lázní Bělohradu za řízení kapelníka Josefa Pecha.“ ...

Machek Josef, Vesnička pod kamennou Hůrou, procházka historií Dolního Javoří, Dobrá Voda u Českých Budějovic, 2013, str. 90

Na závěr je třeba připomenout nelehkou a nevděčnou práci všech představených obcí, členů různých zásobovacích komisí a odborů, ale i učitelů, kteří se na jedné straně stávali nástrojem státní moci, ale na druhé straně se snažili co nejvíce napomáhat a šetřit místní obyvatelstvo před nesmírnými nároky válečného hospodářství. Zápisy těchto lidí v kronikách obcí a škol se stávají neocenitelným dokladem našeho společného národního dědictví.

... „Učitelstvo zúčastnilo se s dětmi všech podniků válečné péče, sbíralo úpisy na válečné půjčky, vykonávalo čestné práce aprovisační. Vydávání lístků, chlebových, cukerních, a j. - odevzdal ředitel se svolením okresního hejtmantství v Nové Pace všem třem příškolným, které obstarávají rozdávání placenými silami. Pan Karel Hurdálek byl komisařem při soupisu osevňovacích ploch, vydával lístky na maso a na uhlí v L. Bělohradě a mlcecí výkazy pro L. Bělohrad, Dolní, Prostřední a Horní Novou Ves. – Ředitel vedl správu školní kuchyně.“ ...

SOkA Jičín, fond: Základní devítiletá škola K. V. Raise Lázně Bělohrad, Kronika Obecné školy v Bělohradě, str. 131 - 133

... „Na úkor škole je válka, která přinesla proti sluneční letní čas, nedostatek jídla, petroleje, uhlí, oděvu a obuvi, úlevy v docházce školní, od února 1915 vyučování ve dvou třídách spojených, přetížení pracemi.“ ...

SOkA Jičín, fond: Základní devítiletá škola Lázně, Pamětní kniha školy v Lázních, str. 169

... „Pro zásobovací komisi nastala velmi obtížná práce. Byla provedena kontrola množství brambor. Rolníci, kteří je měli ve sklepech, byli na tom dobře. Horší to bylo pro občany, kteří neměli ani kousek pole. Těm velmi vypomohl lístek na brambory, který přidal řídící učitel jako člen zásobovací komise. Josef Kožíšek dovedl různým způsobem zmírňovat bídu. V zásobovací komisi měli obavy, jak to dopadne, když tato manipulace se nějak prozradí. Naštěstí se tak nestalo...“

... V aprovisační – zásobovací komisi bylo zapotřebí velké pomoci řídícího učitele Josefa Kožíška. Jmenovaný, když šel vesnicí, rád si popovídal, hlavně se staršími lidmi, kterým jeho úsměv byl náplastí na rozbolelá srdce v tak neklidné době.“ ...

SOkA Jičín, fond: Základní devítiletá škola Horní Nová Ves, příloha školní kroniky, Josef Kožíšek, str. 34 - 36

Jan Čečetka, foto: archiv OMAG Jičín, památník K. V. Raise

POZDRAV Z JAPONSKA

Jednou, když jsem byla ještě malá a bydleli jsme v Japonsku, nám domů přišel dopis. Bylo to takové malé psaníčko, psané modrým inkoustem, ale bylo na první pohled něčím zvláštní. Držela jsem ho v ruce, otáčela na všechny strany a v duchu se ptala, kdo nám to píše. Rukopis mi byl povědomý, a protože jsem byla hodně zvědavá, dopis adresovaný mému tátovi jsem otevřela a četla: Milá Vlasto, Karle a děti...

Ale takto své psaní vždycky začínala naše babička ze Vřesníku, říkala jsem si. Otočila jsem stránku dopisu, koukla na poslední větu a tam skutečně stálo napsáno: S pozdravem vaše babička.

Ale vždyť ona před třemi měsíci zemřela, o prázdninách jsme ji pochovali! Tak znovu kouknu na obálku a teprve teď si uvědomím, že je celá posetá razítky. Snažím se je rozluštit, ale vůbec mi to nejde. Jsou to nějaké znaky, až teprve dole na zadní straně spatřím čitelné české razítko a vedle něho velkým písmem psané JAPAN.

A teprve teď mi to všechno došlo! Naše babička, která přece moc dobře věděla, že bydlíme v bytech, které před sto lety dal pro své zaměstnance postavit továrník Jína a říká se jim Jínovy byty a že se nacházejí v Japonsku, pojala naši adresu skutečně netradičně!

Velkým písmem na obálku vymalovala:

Pan Karel...
Jínovy byty
Bělohrad – Japonsko

A tak babiččin dopis obletěl celý svět. Pobyl v Jugoslávii a zatoulal se i za oceán, kam se nikdo z nás nikdy nepodíval. Jenom babiččino psaní, které nás z tak velké dálky, a snad i z onoho světa, velice mile pozdravilo.

Lenka Pospíšilová

JAPONSKO

Před koncem šíleně horkého letošního léta se rozhodli obyvatelé Prostřední Nové Vsi, části, které se od počátku 20. století říká Japonsko, odhalit na rohu této ulice červenobílou tabuli s tímto názvem. Nejedná se o žádné klasické úřední pojmenování, jde o čistý návrat k historickému názvu. Bělohradské listy proto přinášejí pár fotografií a vzpomínek z JAPONSKA.

Číslo domů 54 – 61 vystavěl v roce 1902 podnikatel František Drahoukoupil a dokončené domky rozprodal. Této řadě domků se říká lidově „Japonsko“. Řadové domky čísla 65 – 69 jsou dělnické byty továrníka Josefa Jíny a jsou pojmenovány „Mandžursko“. Tato pojmenování pocházejí z doby ruskojaponské války.

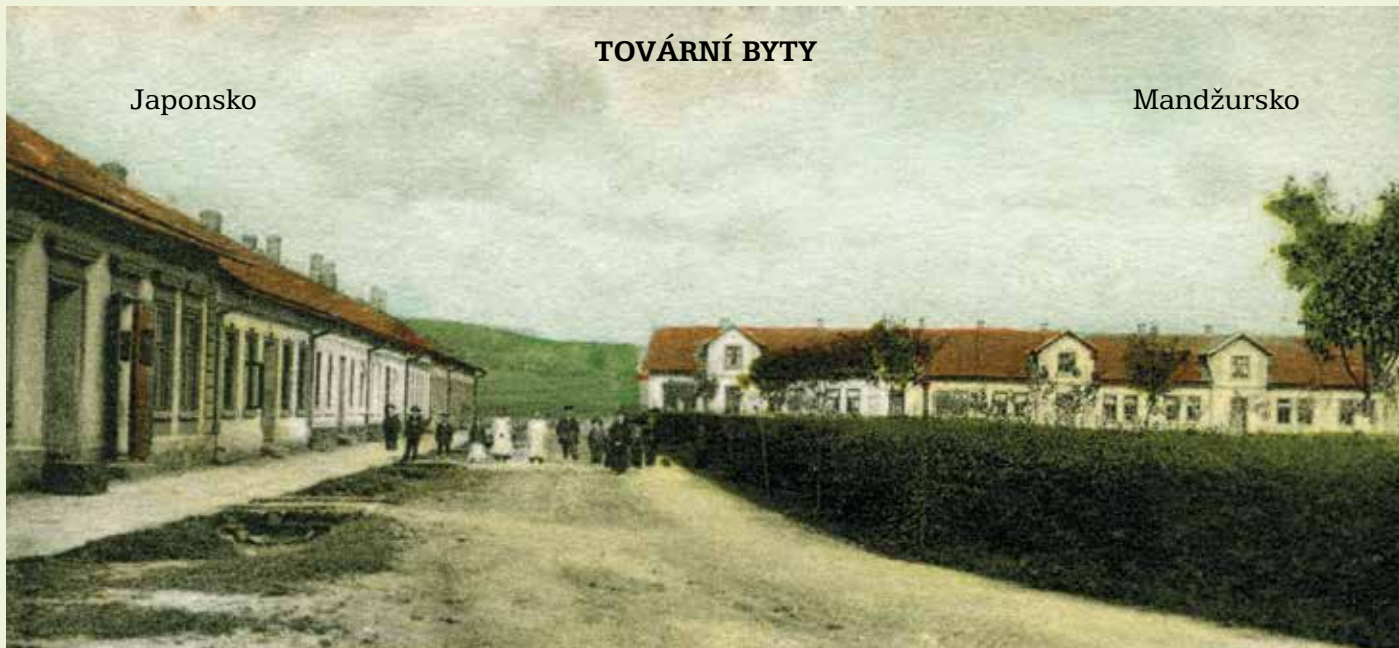
- č. p. 54 Marie Nekovaříková
- č. p. 55 Karel Pochop, obuvník
- č. p. 56 František Nejedlý, tovární dělník
- č. p. 57 Bohumil Čeřovský
- č. p. 58 Karel Holouš, tovární dělník
- č. p. 59 Josef Ulrich, pekař
- č. p. 60 Antonie Bartoníčková, tovární tkadlena
- č. p. 61 František Plecháč, bývalý řezník

uvádí v kronice PNV v červenci 1923 Alois Flugr

TOVÁRNÍ BYTY

Japonsko

Mandžursko

IVAN HLAVATÝ
KAMENICE

Prostřední Novou Ves – Japonsko – jsem měl a mám stále rád. Dnes již nemám k této ulici žádný příbuzenský vztah, ale to nevadí, při návštěvě Bělohradu se podívám do Japonska i na náves pod ním. Mám to z Kamenice stejně daleko jako do Jičína, ale já dávám přednost Bělohradu. Už proto, že mohu zavzpomínat na chvíle, kdy jsme s bráchou trávili v Japonsku prázdniny u babičky a dědy.

Děda pořádal každoroční rodinné pěší výpravy z Japonska na Zvičinu. Šlo se na Nebesa, horskou cestou na Bukovinu a přes Vyšehrad na Zvičinu. Později děda onemocněl na plíce, a tak jsme maximálně chodili do lesa na houby... Vůbec jsme se v Japonsku a v jeho okolí jako kluci hodně vyblbli. Na Popluži jsme měli postavené stany, na Javorce jsme pod splavem u Knapů vystavěli kamennou hráz, kde se dalo krásně koupat. Rybáři to kvůli rybám neměli rádi, a tak nám hráz často bourali. Pořádali jsme boje na neckách, které nám půjčila babička s poučením, že necky slouží hlavně při praní. Po velkých deštích tekla v Javorce „červenice“, a tak jsme červení byli i my.

Tolik mé letmé vzpomínky na Prostřednák a Japonsko do Bělohradských listů, do jediného časopisu, který pravidelně odebírá.

HELENA MACNAROVÁ ROZ. REJMONTOVÁ
JAROMĚŘ

Často se ve vzpomínkách vracím do jedné zastrčené ulice jménem „Japonsko“. Tyto vzpomínky pocházejí z válečných let 1939-45. Na návsi, ze které se do Japonska vcházelo, byl koloniál Dufkových. Pan Dufek prodával a jeho žena pracovala v lázních u van. To byl dům našich dětských her. Na schodech k obchodu jsme si hrávaly od panenek až po pletení, háčkování a vyšívání. Vedle bylo hřiště, na tom řádili kluci z celé ulice. Když bylo horko, koupali jsme se všichni u splavu za Fléglovou hospodou. My malé jsme se brouzdali řekou. Na levé straně přes cestu byl dřevěný domek krejčího Dytricha, kde v malé komůrce u chléva bydlela žebračka Josefka, která v létě cestovala s flašinetem a na zimu se vracela.

Za Dytrichovou zahradou už začínalo Japonsko – dům Pochopových. Tady jsem od svého narození ve třiatřicátém žila s rodiči do roku 46. Dům byl bez elektriky, jako všechny, tudíž petrolejka, pumpa, záchod na dvoře – prostě komfort té doby. Bylo to chudé, ale krásné mládí. Následovaly domky nalepené jeden na druhém, jedna partaj za druhou – Haláčkovi, paní Radová s dcerami, Šulcovi, Nekovaříkovi, Knapovi, Kolbovi, Fanyňka Nejedlá, Honcovi, Jeriovi, paní Čerovská, Hlavatí, pekařství a koloniál Ulrichových, slečna Bartoničková, Šorfovi, Najmanovi, Lípovi. Japonsko končilo domkem Vaňurových. Za nimi vedla cesta na Popluž, to bylo místo našich zimních radovánek. Dál v poli bylo stavení paní Šecové, za ním cesta k Hůře a vedle na louce se každou zimu udělalo kluziště... Brusle tenkrát skoro nikdo neměl, a tak nám musela stačit jedna rezavá brusle, co ji našli kluci někde na smetišti, ta se vážala provázekem k botě...

K Japonsku přiléhalo pět řadových domků, továrních bytů fabrikanta Josefa Jíny - Mandžursko. Továrna, dříve tkalcovna, již nepracovala. Němci tady měli sklady. Jínova továrna byla obklopena velkou ovocnou zahradou a lesíkem, kde stála krásná vila.

V Japonsku a Mandžursku žilo v době mých vzpomínek zhruba 150 obyvatel.

Po skončení války v pětáctřicátém po odsunu Němců nastalo stěhování lidí do pohraničí. Nejvíce rodin se odstěhovalo do Vrchlabí a Liberce, ale i do vesnic – Brusnice, Borovnice, Mostek.

Moje vzpomínky z mládí zůstávají po skoro osmdesáti letech stále krásné.

*Zpracoval: Eduard Čeliš,
foto: Tomáš Kraus, archiv*

ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU KREJČÍ

Používání oblečení vnímáme stejně samozřejmě jako třeba jídlo a pití. Přesto neoblečeme první oděv, na který sáhneme. Kritéria pro výběr oděvu ovlivňuje mnoho faktorů. A aby naše svršky byly co možná nejbližší našim představám, krejčí měří, stříhají, šijou...

Jehlu a nit zná lidstvo už od středověku. První písemné zmínky o českém krejčovském cechu byly dokonce nalezeny již z roku 1318. Zhruba od poloviny devatenáctého století, kdy doznal zdokonalení již vynalezený šicí stroj, toto řemeslo začalo procházet novou etapou a nástup průmyslové výroby přinesl vznik hromadného šití konfekčních oděvů.

Tak jako jinde, má i v Bělohradě krejčovské řemeslo hluboké kořeny. Na krejčí a svého tátu zavzpomínal pan **Miroslav Rychecký**.

„Táta krejčoval v Prostřední Nové Vsi v baráčku vedle dnešní hasičárny. V domku nebyla elektřina, tak všechno šil při petrolejce. To si dnes snad ani nelze představit. Hodně se šilo ručně, ne jako dnes, kdy stroj umí několik druhů stehů, látku obnitkovat a dokonce i vyšívat.“

Pocházel z Vysočiny, kde si udržoval kontakty se známými, a tak pro látky si jezdil přímo do Humpolce. Šil hodně obleky. Jelikož měl proporce postav v oku a viděl, komu co sedne, stačilo mu vzít míry a po první zkoušce si už zákazník nesl oblek domů.

Krátce po válce se nastěhoval do domku na náměstí. Tím na náměstí bylo pět krejčích jenom od eR. Kromě táty, v dnes zbouraném domě v čele náměstí, šil pan Roudný, v rohovém stavení v místě dnešní pošty pan Ryšlavý, v malém domku, tam, kde je dnes parčík s kašnou, měl krejčovství pan Raim a v krámku, kde ještě nedávno byly počítače, šil pan Ruml.

V novém domku jsem se u něho vyučil i já, ale to už se blížil čtyřicátý osmý rok, který řemeslníkům jejich živnosti ukončil. Víím, že pak dost krejčích šilo v družstvu MÍRODĚV ve staré poště. Nemělo to však dlouhé trvání, a tak se chlapi rozprchli po fabrikách. Táta skončil jako brusič v Narexu.“

Další švadleny a krejčí jmenuje paní **Maryška Klůzová**.

„Krejčí Raim dlouho lákal zákazníky ceduli na domě s nápisem Józsa Raim, pak si to asi rozmyslel a přepsal ji na Jozef Raim. Prostě to „Z“ tam nechal.“

Krejčími byli i bělohradští starostové Josef Pech, který začínal na náměstí u Finků a pak si postavil dům hned vedle zahradnictví Bekových, no a Václav Bekr měl se svou manželkou módní síň pod kostelem vedle dnešní pekárny. Krejčí Malý šil v patře tam, jak jsou dnes pracovní oděvy, vedle v domě četnické stanice (roh proti květinářství Lejdarových) měl svou živnost pan Marx, který se pak přestěhoval na náměstí (dnes zde bydlí Ponerovi), naproti „u Pařížků“ krejčovali pánové Erben, později Ruml a tady vedle nás byl Rudolf Březina.

Jednou z posledních připomínek je dochovaný nápis na fasádě domku č. 47 v Horní Nové Vsi, kde šil krejčí Antonín Herbst.

Na „Hořeňáku“ na kopci šil František Dlab a dole u silnice pan Nechanický.

Na Dolní Nové Vsi šil kostelník Bezstarostí, Na lepším pan Vaňura a v Japonsku pan Beránek. V rohovém domku proti bytovkám (v ulici ke

Dovoluji si upozorniti
ct. dámy na svoji

modní síň

pro zhotovování dámských rob podle
nejmodernějších pařížských a pražských
vzorů.

Každá dáma nechť s důvěrou se obrátí
na moji firmu, kde k úplné spokojenosti
obsloužena bude.

VÁCLAV BEKR
v L. Bělohradě, Fričova ul. 76.

Ceny mírné.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

stavebninám) šili táta a syn Schnitterové. U nich se učil pozdější totalitní politik Bilak, který od Schnitterů přešel k panu Štěrbovi, co měl dílnu pod kostelem, a po něm pak ještě byl u pana Bekra. Pamatuji si, jak k nám chodil od Bekrů pro hedvábička. Říkalo se ale o něm, že mu šlo lépe hlídání dětí než krejčovina.“

Asi proto pak, když měl před jménem Ing., se špásem tradovalo, že se jedná o zkratku „igly, nítě, gombíky“, skáču paní Klůzové do řeči a hned se ptám na bělohradské švadleny.

„Tady u nás v 1. patře zaměstnávala 6 švadlen paní Pauková, naproti, dnes v domě Dobrovolných, sídlila paní Kráčmarová, v Lázeňské ulici, dnes u Laušmanů, šila slečna Sytařová, moc pěkně šila manželka sklenáře Bareše na Třetí straně a na Dolní Nové Vsi byla paní Svatá. Z Horní Nové Vsi jezdila šít do pražského módního pánského salónu paní Machová a na „Hořeňáku“ v krejčovství vedle Ježků se vyučila Julie Kopalová. Některé švadleny se specializovaly jen na šití prádla. Vzpomínám si na paní Hrnčičovou ze záložny, Vrbatovou vedle Rycheckých a Nekovaríkovou z H. N.Vsi. V prostředním díle šili prádlo a různé doplňky jako zástěry a pláště Vinčálkovi. Dále proti fabrice šili prádlo Procházkoví a na místě dnešního městského úřadu, ještě než zde byla Živnostenská záložna, lákali zákaznky zelenkavou výlohou do své firmy Jurajdovi.“

Byly i takzvané domácí švadleny, které navštěvovaly domácnosti, které vlastnily šicí stroj a ušily vám nebo vyspravily vše, co bylo potřeba. Kolikrát se nakvartýrovaly domů i na několik dnů, aby vše stihly ušít. Po domech chodily šít paní Flugrová, Rotová (později Bechtoldová) a Čerovská.

Pak, když byly donuceny své živnosti zavřít, hodně švadlen našlo práci v malé textilní továrničce pánů Kozla a Háka v H. N. Vsi, tam, kde byla později „Šolcova“ fabrika.

Další specializací pak byli kloboučníci a kožešníci. V domě penzionu Sarmo provozoval pánské i dámské kloboučnictví pan Hejzlar a v Lázeňské ulici byl kožešník Bludský.“

Vyhlášenou modistkou byla paní **Čelišová**, rozená Petroušová, na kterou zavzpomínal Eda Čeliš.

„Máma se vyučila modistkou v Poděbradech, v Bělohradě pak měla krámk u Rumlerů (v dnešní prodejně pekárny Šumava) a v dílně s ní šilo 3 - 5 učnic. V kloboučku od mámy si dokonce začátkem sedmdesátých

Dům krejčího Bludského
v Lázeňské ulici

Marie Čelišová

let přebírala v Americe ocenění spisovatelka Leontina Mašínová. Vyráběla nejen kloboučky, čepice a hučky, ale šila i oblečení na děti. Vždyť s Pétou jsme byli v Bělohradě nejlíp vyšňorený kluci.

I když už pak byla v důchodovém věku, snažila se stále držet krok s dobou. Šila nám třeba tehdy moderní silonové kšiltovky s pruhy, které snad nosil každý, kdo hrál tenis nebo lyžoval.

Nabízí se otázka, jak se takové množství řemeslníků s jehlou v malém Bělohradě mohlo uživit?

„Za války, i v poválečných letech toho nebylo moc k dostání, proto se šilo nejen nové oblečení, ale přešivaly se i svršky z generace na generaci. Svého oblíbeného krejčího nebo švadlenu měl kdekdo.

Bylo ale i mnoho zručných lidí, kteří si dokázali na sebe, rodinu a známé ušít hodně sami,“ vypráví mně mamka Alžběta Vovsová, která v důchodu, aby si „ukrátila chvíli“, jak vždycky říkala, spravovala lidem košile a montérky, měnila zipy, zašivala děravé kapsy...

K vám do obchodu tedy chodili krejčí a švadleny nakupovat? Ptám se ještě paní Klůzové.

„Později pak ano, ale původně tady založil můj praděda obchod se sukem. Děda Bedřich Březina tady provozoval Bazar U Březinů. Tehdy bazar neznamenal prodej použitého zboží jako dnes, ale fajnových nových věcí. Jelikož byl držitelem § 38, mohl prodávat téměř vše, prostě hodně široký sortiment. Tatínek po něm už prodával jen textil a oděvy, maminka Marie Březinová pak vedla živnost vdovským právem.

Pozdrav z Lázní Bělohradu

Bazar u Březinů

Na Malém náměstí ještě měli obchod Špringrovi a naproti u Kellerů obchodoval pan Štrincl.

Na H. N. Vsi provozovala podomní prodej paní Marxová, manželka bělohradského krejčího Marxe, a proti dnešní benzince byl obchod BIRMA.

V sedmdesátých a osmdesátých letech se zde lidé museli spokojit s konfekcí, kterou bylo možné zakoupit v oděvech na náměstí v dřívější prodejně Březinových a později i ve 2. patře „obchodáku“. V rohovém domě „u Kellerů“ měl provozovnu VKUS Jičín, kam dojížděl krejčí „brát míry“.

Po devětaosmdesátém získává rodina Klůzových dům Březinů zpět do vlastnictví a Hana Klůzová zde otevírá prodejnu oděvů. Brzy jí však začíná konkurovat stánek vietnamských obchodníků vedle v parčíku, později kráček u Kupků a patro již zmíněného obchodáku.

Pomyslnou krejčovskou káru začátkem devadesátých let zapřahují výborné švadleny Jana Hrkalová a Dáša Maternová (dnes Kloučková).

V domě u Finků otevírá galanterii paní Podzimková, kam jsme se naučili chodit pro zipy, nitě, jehly, knoflíky...

Nákup krejčovských pomůcek na internetu a hlavně možnost pořídit si domů šicí stroj s možnostmi, s kterými jsme se mnohdy nesetkali ani u dílenských mašinek, pomalu vrací zájem mladých lidí o toto řemeslo. Perfektní zázemí těchto „hobíkům“ vytváří v krámku po paní Podzimkové **Jana Drobná**, která mně přibližuje, kde je krejčovina dnes.

„Ač jsem vyučená krejčová už na elektrickém stroji, technické vybavení dnešních strojů s těmi z učení je neporovnatelné.

Do látek i nití se dnes dává elastan, dost se hlavně na sportovním oblečení používají skryté zipy a funkční materiál.“

Vstává od šicího stroje, jde obsloužit zákaznice a ještě než se dá znovu do šití, dodává: „Mám velkou radost, když mně zákaznice přinesou ukázat, co z nakoupené vlny upletly nebo ušily z látky.

Dnes hodně mladých holek šije a plete. Hodně šikovná je třeba **Ája Kodymovic**.“

Ta otevřením živnosti přebírá rodinnou štafetu po pradědečkovi Vaňurovi.

„Já nejsem vyučená krejčová, jsem samouk. K šití mě přivedl nález staré „Veritasky“ v bytě u babičky. Prvním výtvozem byl medvídek pro malého kloučka v rodině. Když ho uchoopil, sice obráceně, a řekl: „To je hezkej zajíček,“ tak mně teda sebevědomí fakt nedodal. Nejprve jsem si ušila pár kousků na své děti, začalo mě to bavit, tak jsem začala šít pro vrstevnice a jejich děti. Protože mně přišlo ideální zkombinovat domácí šití a hlídání dětí, zkusila jsem to.“

Teď se dost říká, že jste generace, která tíhne k ručním pracím.

„Asi jo, protože, když jsem nedávno kupovala nový stroj, tak ten pán říkal, že jednu dobu tady byla doslova generační „díra“, ale teď prý takový „boom“ nepamatuje.“

Tak uvidíme, třeba až jednou zavzpomínají dnešní mimina na své dětství, třeba budou říkat tak, jako je uvedeno v knize Ze vzpomínek K.V. Raise: „Mundúr nám dětem šila nejprve maminka.“

Jaroslav Voves, foto: autor, archiv

TROCHU BILANCOVÁNÍ, TROCHU VÝHLEDU...

Nedílnou součástí školního života jsou sportovní aktivity. Pro jejich rozsah, četnost i úspěšnost musí fungovat „spojité nádoby“. V případě bělohradského školního sportování jsou spojené nádoby trojrozměrné: učitelé/tělocvikáři - ředitel školy/vedení školy – starosta města/vedení města.

Martin Menčík, Petra Menčíková, Eva Lacinová, Maruška Hanzlová (a v minulosti Karel Saal) jsou nejen obětavými „trenéry“, ale i ochotnými organizátory soutěží. A výsledky se dostávají - pravidelná je účast v okresních a krajských kolech školních soutěží; v uplynulém školním roce i účast družstva dívek v republikovém finále ZŠ v házené. Bohužel oddíloví trenéři neuvolnili žáky školy - basketbalistky, které tak nemohly na republikovém finále školu/město reprezentovat. Ač si účast výkonnostně zasloužily.

Bez pochopení ředitele školy Ing. Jaroslava Jirásky by asi snaha tělocvikářů až tak úspěšná nebyla... Rovněž i jeho vstřícnost podílet se a podporovat organizaci okresních a krajských kol školních soutěží je potěšující.

Úspěchy na poli sportovním, využívání sportovišť v blízkosti školy jistě dělá radost i zřizovateli základní školy. Spolupráce s panem starostou Ing. Pavlem Šubrem a jeho spolupracovníky je vždy velmi úspěšná. Jejich vstřícný přístup při jednání o využití pěkného areálu zasluhuje ocenění. Osobní zájem pana starosty Pavla Šubra o právě konané akce je pro organizátory podnětný. Modernizace venkovních šaten slibuje, že zde i v blízké budoucnosti nalezneme, vedle ochotných tělocvikářů, vedení základní školy a vedení města, dobré podmínky pro organizování školních soutěží.

Josef Čurda

předseda Okresní rady

Asociace školních sportovních klubů,

foto: Václav Lejdar

NADAČNÍ FOND KŘEČCI PŘI ZŠ

Na naší škole ZŠ K. V. Raise Lázně Bělohrad byl před dvěma lety založen Nadační fond, který jsme nazvali Křečci. Pokud se vám zdá jméno příhodné, pak máte pravdu. Snažíme se totiž sehnat pro děti peníze na jejich aktivity, záliby, ale i pro jejich pohodlí a příjemnější pobytu ve škole. Příspěvky do fondu posílají rodiče, někteří dávají opravdu nemalé částky, za což chceme i touto cestou moc poděkovat. Velkým finančním podporovatelem našeho fondu je zřizovatel naší školy – Město Lázně Bělohrad, který každý rok do pokladny fondu přispívá částkou 40 000 Kč. I jemu za tuto podporu velmi děkujeme.

Co z fondu pořizujeme? Zrealizovali jsme pro děti relaxační místnost, kde si mohou děti odpočinout, ale mohou se tu i učit. K dispozici v ní mají nejen sezení, ale i pomůcky na protažení svého těla, k odpočinku jim hraje relaxační hudba. Další finanční částky využila školní družina na nové hry, hudební nástroje, ale i sportovní potřeby, které děti využijí při odpoledních hrách nebo na lyžařském výcviku. Určitou část peněz odčerpají žáci na startovné a jízdné na soutěže, ať již sportovní nebo vědomostní. Každá třída má svůj finanční příspěvek od Nadace – na pasování na čtenáře, školu v přírodě, rozloučení s prvním stupněm, na adaptační pobyt v šesté třídě, na lyžařský, sportovní i vodácký kurz. Je toho mnoho, na co můžeme z nadačního fondu čerpat příspěvky. Vše se děje pro zlepšení podmínek dětí ve škole. Ještě jednou bychom rádi poděkovali všem, kteří nás finančně podporují. Přehled o našem hospodaření najdete na stránkách základní školy.

Eva Lacinová, foto: autorka

HOTEL BOHUMILKA ZNOVU OŽIJE

Po krátké přestávce se v pondělí 22. října 2018 znovu otevřel hotel s restaurací Bohumilka, nově pod vedením společnosti Lázně Bělohrad, a. s.

Dle slov provozního ředitele lázní Luboše Bičičště poskytne hotel další zázemí pro lázeňské hosty, ale není to rozhodně jediná klientela, na kterou se Bohumilka chce zaměřit. „V Bělohradě je nedostatek míst, kde se můžete dobře najíst. To chceme změnit. Vedle stálé nabídky á la carte připravujeme obědová menu složená z polévky, hlavního jídla a moučnicku. Prostor restaurace je ideální pro posezení s přáteli, ale i pro firemní akce menšího rozsahu. Zachovali jsme původní atmosféru prostor, restaurace doznala jen drobných změn, které zvýší komfort návštěvníků i personálu,“ dodává Bičičště.

Restaurace je otevřena každý den od jedenácti do dvanácti hodin, v pátek a v sobotu do jedenácti hodin večer. Ochutnat zdejší kuchyni můžete denně od jedenácti dopoledne do devíti večer.

Těší se na vás tým Lázně Bělohrad, a. s.,

foto: Petr Laušman

SOCHA NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

U příležitosti odhalení pomníku padlým v Prostřední Nové Vsi 28. října 2018 došlo zároveň k restaurování sochy Nejsvětější trojice. Její restaurování provedli studenti SPŠKS Hořice pod vedením Mgr. Martiny Hozové, akad. soch. Nejsvětější trojice původně stála na veřejném prostranství, ve druhé polovině minulého století byla přemístěna do soukromé zahrady v Prostřední Nové Vsi. Socha je nově nainstalována ve stejném parku jako pomník obětem první světové války. Na restaurování město obdrželo dotaci ze SZIF.

(las, mh)

VÝBĚR OBRUB A ČOČEK U VÁS DOMA

Iva Sýkorová

ive.sykorova@seznam.cz

tel.: +420 731 032 570

www.OptikDoDomu.cz

optikdodomu@optikdodomu.cz

Čelakovského 614

269 01 Rakovník

Česká republika

Miletín 250

telefon: 493 693 469, mobil: 603 484 779

KŮROVCOVÁ KALAMITA

V letošním roce, především vlivem velkého sucha, se ani našim jehličnatým stromům nevyhnula kůrovcová kalamita, která trápí prakticky celou republiku. V našich městských lesích, kterých máme necelých 100 hektarů, již muselo být v letošním roce, právě vlivem napadení kůrovcem, vytěženo celkem 1000 m³ dřeva a ještě přibližně 200 m³ bude muset být vytěženo. Jelikož máme předepsanou těžbu o objemu 500 m³ za rok, překročili jsme již téměř 2,5 krát plán těžby. Stejná situace je bohužel i u stromů rostoucích ve městě, kde jsme museli v uplynulých dnech pokácet na sídlišti a v zámeckém parku téměř 20 uschlých a kůrovcem napadených jehličnatých stromů. Doufejme, že nám kůrovec nenapadne veškeré jehličnaté stromy, aby nám ve městě vůbec něco zbylo. Obzvláště v zámeckém parku je vzrostlých stromů, které byly ještě nedávno zcela zdravé, velká škoda. O to více, že měly být zachovány i v projektu celkové revitalizace zeleně v zámeckém parku, který v současné době připravujeme. (pav, paj)

NOVÉ DOPRAVNÍ VOZIDLO PRO SDH LÁZNĚ BĚLOHRAD

V pondělí dne 10. 9. 2018 jsme převzali do užívání zcela nové dopravní vozidlo zn. Ford Tranzit, které je určeno pro Sbor dobrovolných hasičů Lázně Bělohrad. Vozidlo pro naše hasiče připravila a dodala firma Vesta Auto Corson, s. r. o. z Prahy za částku 853.852 Kč bez DPH. Na vozidlo jsme získali dotaci ve výši 450.000 Kč od Ministerstva vnitra ČR a dále 300.000 Kč od Královéhradeckého kraje. Vozidlo bude našim hasičům sloužit především pro přepravu osob při případné evakuaci a dále hasičů k zásahům. (pav)

REVITALIZACE – ODBAHNĚNÍ RYBNÍKU PARDOUBEK

V průběhu září proběhlo výběrové řízení na revitalizaci, tedy odbahnění, rybníku Pardoubek, do kterého se nám přihlásilo celkem 8 firem. Nejvýhodnější nabídku podala firma Zemprastav, s. r. o. z Vidoně, která za realizaci nabídla částku ve výši 7.199.999 Kč bez DPH. Na tuto akci máme přidělenou dotaci ve výši 60 % z uznatelných nákladů. Dne 11. 10. 2018 byl Pardoubek předán vítězné firmě. Se zástupci místní organizace Českého rybářského svazu Lázně Bělohrad Danem Vojtíškem a Jiřím Maškem jsme se domluvili na tom, že provedou vypuštění rybníku a dne 3. 11. 2018 slovení ryb. Rybník poté bude připraven k samotnému odbahnění, odstranění panelů ze dna rybníku, úpravě hráze a dalším úpravám v okolí rybníku a na jeho březích. Vše by mělo být hotové přibližně do konce března příštího roku, kdy dojde k opětovnému napuštění rybníku. (pav, las)

ZATEPLENÍ A CELKOVÁ REKONSTRUKCE BUDOVY ŠKOLIČKY

Akci zateplení a celkovou rekonstrukci budovy školičky, na kterou jsme získali dotaci, provázely problémy s nedostatkem zájmu stavebních firem na realizaci. V průběhu letních prázdnin jsme vyhlásili výběrové řízení, do kterého se nám v prvním případě nepřihlásila žádná firma. Z tohoto důvodu jsme výběrové řízení zopakovali, oslovili napřímo celkem 13 firem, dokonce i jednali s jejich zástupci s tím, aby si do výběrového řízení podali svoji nabídku, ale opět téměř marně. Do tohoto opakovaného výběrového řízení se nám přihlásila pouze jedna firma, a to Stav Agency, s. r. o., která pro nás realizovala v minulosti zateplení hasičské zbrojnice v Lázních Bělohradě, a to s nabídkou ve výši 5.274.524 Kč bez DPH. Dne 11. 10. 2018 bylo firmě předáno staveniště a v nejbližší době začnou samotné práce, které by měly trvat přibližně do konce srpna příštího roku. Nově vznikne zázemí pro školní družinu, zázemí pro oddíl národní házené a šatny pro venkovní sportoviště s bezbariérovým sociálním zázemím a bezbariérovým vstupem. Kolem objektu budou nově upraveny i zpevněné plochy a vyrostou tu i velká pergola. (pav, las)

JAK TO LETOS ZAČALO V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Odchodem prvňáčků za doprovodu žáků devátých tříd začal nový školní rok. Ten s sebou přinesl i značné změny. Od 1. 8. 2018 nastoupila nová paní ředitelka Eliška Sekotová. Také se změnilo rozdělení dětí do jednotlivých tříd. Mateřská škola má nyní čistě předškolní třídu. Rovněž zde naleznete již stálou třídu dvou až tříletých dětí, které se zde adaptují na nové kamarády, prostředí a také překonávají veliký milník v jejich životě – odloučení od rodičů. Společně jdeme tedy vstříc novému školnímu roku, který bude jistě plný dobrodružství, smíchu a radosti.

Bc. Ondřej Macháček, foto: Jaroslav Voves

STOLNÍ KALENDÁŘ

LÁZNĚ BĚLOHRAD 2019

Na začátku října vydalo Město Lázně Bělohrad stolní kalendář pro rok 2019. Kalendář je možné zakoupit v trafikách Mája a Duvěra, v prodejně COOP u mateřské školky, v pekárně Rýdl, u benzinové pumpy a v Památníku K. V. Raise.

PĚT LET VOJÁKEM

Město Lázně Bělohrad ve spolupráci s RNDr. Janem Mayem, CSc. vydává k stému výročí vzniku republiky brožurku „Pět let vojákem“.

Bělohradský rodák Viktor May v ní velmi poutavým způsobem popisuje svoje zážitky z 1. světové války a brožurka je doplněna fotografiemi, které z fronty posílali bratři Jan a Josef Munzarovi z Prostřední Nové Vsi.

Brožurku je možné zakoupit v trafikách Mája a Duvěra, v prodejně COOP u mateřské školky, v pekárně Rýdl, u benzinové pumpy a v Památníku K. V. Raise.

Pět let vojákem
Viktor May

Publikace byla vydána za finanční podpory Města Lázně Bělohrad

ANETA FINKOVÁ, 15 let
BASKETBAL
extraligový tým BK Loko Trutnov

Dosáhla na svůj dosavadní největší sportovní úspěch, když na Mistrovství Evropy žen do 16 let v basketbalu konaném ve dnech 17. 8.–25. 8. 2018 získala stříbrnou medaili.

České basketbalistky porazily na šampionátu v osmifinále Nizozemsko 64 : 54, ve čtvrtfinále Maďarsko 51 : 48, v semifinále Turecko 48 : 37 a podlehly až ve finále Itálii 52 : 60

SPORTOVNÍ VZOR:

Konkrétní sportovní vzor nemám, ale líbí se mi styl hry Petry Záplatové.

OBLÍBENÉ SPORTOVNÍ PROSTŘEDÍ:

Domovská hala v Trutnově.

SPORTOVNÍ CÍL:

Mým sportovním snem je se někdy podívat na LOH. Už jsem na jedné olympiádě sice byla, ale byla to olympiáda pouze evropská. Někdy bych se však chtěla podívat na tu opravdovou.

KOLIK ČASU ZABERE TRÉNINK:

Tréninky mám teď už každý den a většinou trvají 2 hodiny + zápasy, ty jsou každý víkend v sobotu i v neděli.

ŠKOLA:

Na gymnáziu v Trutnově se mi zatím daří dobře, tak jenom doufám, že odmaturuji.

OBLÍBENÉ JÍDLO, KNIHA, FILM...

Oblíbené jídlo je Caesar salát a nejoblíbenější film se jmenuje Blesk z čistého nebe.

KONÍČEK:

Koníčkem mi dříve byli koně, ale bohužel jsem po 11 letech ježdění musela skončit kvůli basketu. Jinak trávím hodně času na telefonu.

(Bělohradské listy 4/2017)

KLÁRA LAMIOVÁ, 17 let
TENIS
TJ Lázně Bělohrad

Východočeská přebornice mladšího žactva, finalistka na Vě. přeborech dorostu a postup mezi 16 nejlepších na MČR dorostenek na „Pardubické juniorce“, kde jako 80. hráčka žebříčku porazila 18. Terezu Vajsejtlovou z 1. ČLTK Praha a nestačila až v osmifinále na šestou nasazenou prostějovskou T. Pluhařovou.

SPORTOVNÍ VZOR:

Maria Sharapova.

OBLÍBENÉ SPORTOVNÍ PROSTŘEDÍ:

Oblíbený povrch je určitě antuka a mnohem raději hraji v létě za slunečného a teplého počasí, než v zimě v hale.

SPORTOVNÍ CÍL:

Mým cílem bylo, dostat se na Pardubickou juniorku, což se mi povedlo. Teď se chci zlepšovat.

KOLIK ČASU ZABERE TRÉNINK:

Šest hodin týdně.

ŠKOLA:

Osmileté gymnázium v Nové Pace. Vzdělání je pro mě důležité, v loňském roce jsem měla samé jedničky a chtěla bych jít na vysokou školu.

OBLÍBENÉ JÍDLO, KNIHA, FILM...

Co se týče knih, tak čtu pouze povinnou četbu. Moc mě to nebaví a svůj volný čas trávím raději na kurtu.

KONÍČEK:

Kromě tenisu pracuji na fyzické občasným běháním a sportovní přípravou (posilování, protahování apod.).

(Bělohradské listy 4/2013)

NORA KORDÍKOVÁ, 14 let
MAŽORETKOVÝ SPORT
klub - MONA Náchod

Na Mistrovství světa v mažoretkovém sportu se obě kvalifikovaly přímo z MČR. Světový šampionát se letos opět konal v Praze ve sportovní hale Královka ve dnech 21. – 25. 8. 2018. Nora a Valérie Kordíkovy vybojovaly tituly mistryň světa 2x ve velké formaci, 2x v malé formaci, 1x v duu a 1x v sólu. Kromě zlatých medailí si domů přivezly i tři stříbrné medaile a jednu bronzovou. Soutěžily v několika disciplínách s náčiním baton i pom-pom, v kategoriích juniorky – Nora (12 - 14 let) a seniorky – Valérie (15 - 26 let).

Soupeřky přijely ze 14 zemí světa a největší konkurencí jim byly závodnice z Ruska, Bulharska a Polska.

SPORTOVNÍ VZOR:

Naším největším vzorem je od začátku Anna Bergerová (MONA Náchod) - naše současná trenérka.

OBLÍBENÉ SPORTOVNÍ PROSTŘEDÍ, KOSTÝM:

Naším nejoblíbenějším místem závodů je zimní stadion v Karviné, kde se každoročně koná Mistrovství České republiky s náčiním baton.

Taneční kostým je každým rokem jiný, na jiné téma, vždy se snažíme, aby divák zaujal na první pohled. Materiál si můžete zvolit dle svého uvážení. Kostým je šitý přímo na míru, aby se přizpůsobil náročnosti sestavy.

VALÉRIE KORDÍKOVÁ, 16 let
MAŽORETKOVÝ SPORT
klub - MONA Náchod

SPORTOVNÍ CÍL:

Každý rok máme nové výzvy a s nimi jsou spojené i cíle. Jeden máme ale stále stejný - odejít z taneční plochy s pocitem, že jsme svůj výkon podaly jak nejlépe dokážeme, jen tak můžeme být samy se sebou spokojené.

KOLIK ČASU ZABERE TRÉNINK:

Tréninky máme dvakrát týdně a jednou za čas i o víkendech. Cvičit musíme ale i samy doma. V lednu a srpnu míváme soustředění.

KONÍČEK:

Zimní sporty (snowboard, lyže, brusle), longboard, vodní lyžování, plavání atd...

ŠKOLA:

Nora - 9. třída Základní školy K. V. Raise tady v Lázních Bělohradě

Valérie - 2. ročník Střední odborné školy pedagogické v Nové Pace

OBLÍBENÉ JÍDLO, KNIHA, FILM...

Nora - jídlo moravský vrabec a bramborový knedlík, seriál Přátelé, Comeback.

Valérie - jídlo těstoviny, knížka Malý princ, film Půlnoční láska, seriál Riverdale a Famous in love.

(Bělohradské listy 6/2015, 5/2014)

Jaroslav Voves, foto: autor, Ladislav Stuchlík

Za každého počasí se musí závodit

Kdo zaregistroval po 20. září na silnici do obce Brtev namalované šipky a komu neunikly nové cedulky s nápisy „Promenáda“, „Berkopfborg“, „300 z G.H.“, „Hugberg“, „Marcialonga“, „Exotico“ a „Esička“, správně odušil, že se zde připravuje sportovní akce. V neděli 23. září se konal již 3. ročník závodu na kolečkových lyžích Lázeňská lyže. Dostaveníčko si v prostoru lázni u výjezdu z Bělouhradu na Brtev dala téměř padesátka běžců. Závod byl posledním zastavením Krkonošského poháru, a tak pohled do startovní listiny dorostenců a juniorů připomínal přebor oddílu SKI Jilemnice. Mezi dospělými nechyběla na startu taková esa, jako reprezentanti Adéla Boudíková, Jiří Ročárek, Luděk Šeller a dlouholetý člen laufářské světové elity Stanislav Řezáč.

Nejprve vyrazili na trať mladí a hobíci. V dorosteneckých kategoriích zvítězili Tomáš Holman a Kateřina Tůmová, mezi juniory kraloval Tomáš Lukeš, který téměř o minutu porazil loňského dorosteneckého vítěze Josefa Provazníka.

Hlavnímu závodu vévodila dle očekávání již zmíněná trojice reprezentantů. Stanislav Řezáč zlomil hůlku a boj o prvenství se mu vzdálil. Přesvědčivě zvítězil Luděk Šeller startující za Duklu Liberec před obhájcem loňského druhého místa Jiřím Ročárkem z Vltava FUND teamu. Třetí místo si již pohlídal Stanislav Řezáč startující za klub Slavia pojišťovna. V ženách si odvezla jasné prvenství Adéla Boudíková z Vltava FUND teamu, která porazila druhou Kláru Moravcovou ze SKI klubu Jablonec a třetí Kateřinu Janatovou z TJ Dukla Liberec o necelé dvě a půl minuty. I ve svých 71 letech skončil na celkovém 30. místě liberecký Ladislav Míza.

I když závod proběhl za deštivého a na letošek poměrně chladného počasí, prostor startu lemoval pěkný špalír diváků a oproti loňsku stoupl i počet startujících.

Je škoda, že akci ovlivnilo počasí a nemohl se uskutečnit celý plánovaný program po závodě, ale jak prohlásil Stanislav Řezáč po projetí cílem: „Za každého počasí se musí závodit.“

Jaroslav Voves, foto: autor

Historické fotky z Lázní Bělohradu

1

Bedřich Pacák, český a rakousko-uherský politik mladočeské strany, v letech 1906-1907 předlitavský český ministr-krajan

2

Rodný dům Bedřich Pacáka na bělohradském náměstí - dnes hotel Lázeňský dům

3

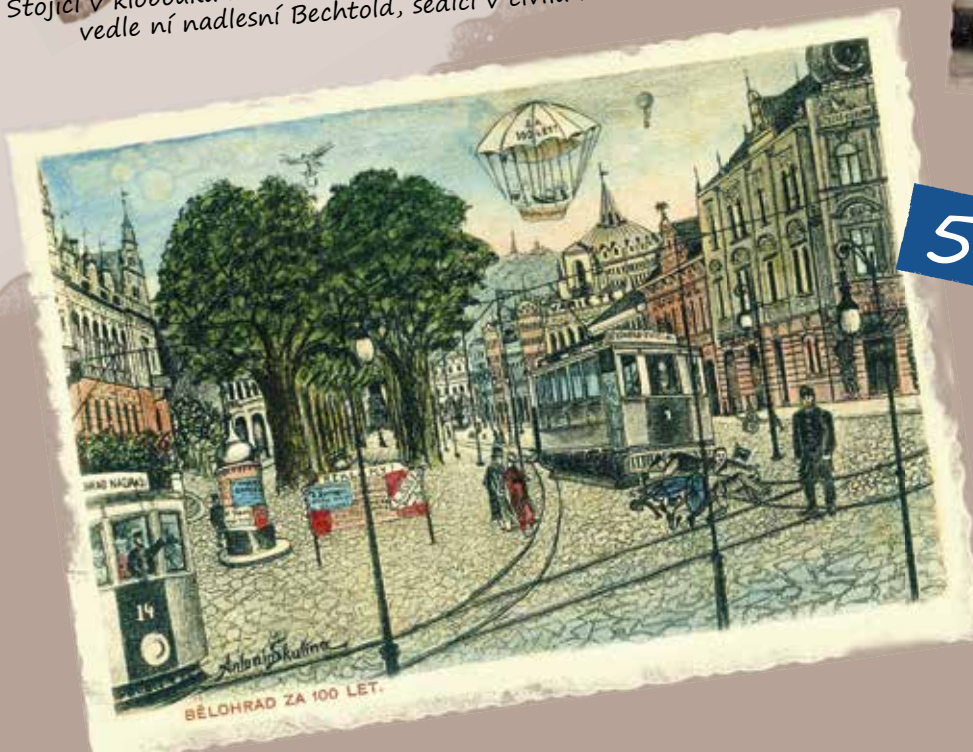
Foto před Karluškou v roce 1915, kdy tam byl válečný lazaret. Stojící v klobouku hrabě Merveldt, vlevo hraběnka Helena, vpravo komtesa, vedle ní nadlesní Bechtold, sedící v civilu MUDr. František Lelek

4

Vojín Poner v uniformě rakouského vojína

5

Tak si představoval Antonín Škutina Bělá pod Bezdězem za sto let

6

7

9

8

Již 29. října 1918 se v Bělá pod Bezdězem konal slavnostní průvod ke vzniku Československé republiky

Mnozí lidé byli na svou službu za císaře hrdi

ISSN 2533-8005

10

9 772533 800006